

Brussell, 16 ta' Ġunju 2025
(OR. en)

10300/25
ADD 3

Fajl Interistituzzjonali:
2025/0162 (NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	13 ta' Ġunju 2025
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2025) 309 annex
Suġġett:	ANNESS tal- Proposta għal Deċiżjoni tal-Kunsill dwar il-konklużjoni ta' pakkett wiesa' ta' ftehimiet għall-konsolidazzjoni, l-approfondiment u l-espansjoni tar-relazzjonijiet bilaterali mal- Konfederazzjoni Żvizzera

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuz id-dokument COM(2025) 309 - Annex 3.

Mehmuz: COM(2025) 309 annex

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 3

ANNESS

tal-

Proposta għal Deċiżjoni tal-Kunsill

**dwar il-konklużjoni ta' pakkett wiesa' ta' ftehimiet għall-konsolidazzjoni,
l-approfondiment u l-espansjoni tar-relazzjonijiet bilaterali mal-Konfederazzjoni
Żvizzera**

PROTOKOLL EMENDATORJU
GHALL-FTEHIM
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA
DWAR IL-ĠARR TA' MERKANZIJA U PASSIĠĠIERI
BIL-FERROVIJA U BIT-TRIQ

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha “l-Unjoni”,

u

IL-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn ‘il quddiem “l-Iżvizzera”,

minn hawn ‘il quddiem msejha il-“Partijiet Kontraenti”,

JAFFERMAW MILL-ĠDID l-importanza tal-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-Trasport ta’ Merkanzija u Passiġġieri permezz tal-Linji tal-Ferroviji u tat-Triq, li sar fil-Lussemburgu fil-21 ta’ Ġunju 1999 (minn hawn ‘il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim”);

JIXTIEQU jippromwovu t-trasport ta’ passiġġieri u merkanzija bit-triq u bil-ferrovija bejn il-Partijiet Kontraenti fi hdan il-kamp ta’ applikazzjoni tal-Ftehim;

JIRRIKONOXXU l-politiki tal-Partijiet Kontraenti li jeqilbu l-merkanzija mit-trasport bit-triq għal dak ferrovjarju;

JIXTIEQU, fir-rigward tat-trasport ferrovjarju, li jippreservaw sistema tat-trasport ta’ kwalità bbażata fuq il-prestazzjoni, l-attrazzjoni u l-affidabbiltà tas-servizzi tat-trasport tal-merkanzija u l-passiġġieri li hija essenzjali għall-popolazzjoni u għall-ekonomija;

JIRRIKONOXXU l-hteġa li jiġi ċċarat id-dritt tal-imprizi tal-linji tal-ferroviji li jwettqu trasport ferrovjarju internazzjonali tal-passiġġieri, inkluż id-dritt li jiġbru passiġġieri fi kwalunkwe stazzjon li jinsab tul rotta internazzjonali u li jniżżluhom f’iehor, inkluż f’kazijiet li fihom tali stazzjonijiet ikunu jinsabu fit-territorju tal-Parti Kontraenti l-oħra;

JIRRIKONNOXXU li soġġett għar-regoli applikabbli dwar il-kompetizzjoni, id-dritt tal-Unjoni applikabbli ma jipprekludix lil gruppi internazzjonali milli joperaw servizzi internazzjonali, inklużi servizzi internazzjonali li huma parzjalment magħmula minn servizzi li jipparteċipaw fl-iskeda tal-hinijiet b'intervalli regolari;

JIRRIKONNOXXU l-importanza li jiġu ffaċilitati servizzi ferrovjarji internazzjonali tal-passiġġieri godda u b'hekk jittejbu l-konnessjonijiet ferrovjarji internazzjonali bejn il-Partijiet Kontraenti, filwaqt li jiġi żgurat li l-passiġġieri tas-servizzi purament domestiċi Żvizzeri ma jiġux affettwati b'mod negattiv b'dan;

JIRRIKONNOXXU l-benefiċċji għall-passiġġieri li jistgħu jirrizultaw mill-ftuħ tas-suq għall-forniment ta' servizzi ferrovjarji internazzjonali tal-passiġġieri, u għalhekk l-importanza, filwaqt li jitqiesu l-eċċezzjonijiet mogħtija lill-Iżvizzera, li jiġi żgurat aċċess effettiv għall-infrastruttura u kundizzjonijiet ekwi għall-forniment ta' tali servizzi;

JIRRIKONNOXXU l-Miżata Żvizzeri fuq il-Vetturi Tqal tal-Merkanzija u l-għan li jkunu konformi mal-prinċipji li jirregolaw l-impożizzjoni ta' miżati fuq il-vetturi tat-triq fl-Unjoni;

JIRRIKONNOXXU l-vantaġġi ta' kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Iżvizzera u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji (ERA, European Union Agency for Railways) abbażi tal-Artikolu 75 tar-Regolament (UE) 2016/796 (ĠU L 138, 26.5.2016, p. 1),

FTEHMU KIF ĠEJ:

ARTIKOLU 1

Emendi għall-Ftehim

Il-Ftehim huwa emendat kif ġej:

- (1) Fl-Artikolu 2, il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“2. Dan il-Ftehim għandu jghodd għat-trasport internazzjonali bil-ferrovija tal-passiġġieri u l-merkanzija u għat-trasport internazzjonali kongunt.

Dan il-Ftehim ma għandux japplika għat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija purament domestiku, jiġifieri t-trasport nazzjonali fuq distanzi twal, reġjonali u lokali, fl-Iżvizzera.

Dan il-Ftehim ma għandux japplika għall-imprizi tal-linji tal-ferrovija li jhaddmu biss servizzi urbani, suburbani jew reġjonali fuq networks indipendenti lokali u reġjonali għal servizzi tat-trasport fuq infrastruttura ferrovjarja jew fuq networks maħsuba biss għat-thaddim ta' servizzi ferrovjarji urbani jew suburbani.”;

- (2) fl-Artikolu 3, jiżdied l-inċiż li ġej fl-aħħar tal-paragrafu 2:

“– “trasport internazzjonali bil-ferrovija tal-passiġġieri” għandha tfisser servizz tal-passiġġieri fejn il-ferrovija taqsam il-fruntiera bejn il-Partijiet Kontraenti, inkluż id-dritt li l-passiġġieri jingabru fi kwalunkwe stazzjon li jinsab tul ir-rotta internazzjonali u li jitnizzlu f'iehor, inkluż f'kazijiet fejn tali stazzjonijiet ikunu jinsabu fit-territorju tal-Parti Kontraenti l-oħra, dment li l-għan prinċipali tas-servizz ikun li jgħorr passiġġieri bejn stazzjonijiet li jinsabu fit-territorju ta' Parti Kontraenti waħda u stazzjonijiet li jinsabu fit-territorju tal-Parti Kontraenti l-oħra.”;

(3) L-Artikolu 7 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 jinbidel b'dan li ġej:

“1. Bla ħsara għall-paragrafi 2 u 3, l-Iżvizzera għandha tadotta jew iżżomm, f'konformità mal-Artikolu 5(2) tal-Protokoll istituzzjonali għall-Ftehim (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Protokoll Istituzzjonali”), arrangamenti li jikkorrispondu għal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni dwar il-kundizzjonijiet tekniċi li jirregolaw it-trasport bit-triq, kif stabbilit fl-Anness 1, it-Taqsima 3”;

(b) il-paragrafu 2 jinbidel b'dan li ġej:

“2. L-Iżvizzera għandha tadotta jew iżżomm, f'konformità mal-Artikolu 5(2) tal-Protokoll Istituzzjonali, leġiżlazzjoni li tikkorrispondi għal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni relatata mal-kontrolli tekniċi għall-vetturi msemija fl-Anness 1, it-Taqsima 3”;

(4) L-Artikolu 9 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 jinbidel b'dan li ġej:

“1. It-trasport internazzjonali bit-triq ta' merkanzija b'kiri jew għal premju, kif ukoll vjaġġi mhux mgħobbija bejn it-territorji tal-Partijiet Kontraenti, għandhom isiru bl-awtorizzazzjoni tal-Unjoni, li għal dan huwa pprovdut mudell fl-Anness 3, skont il-leġiżlazzjoni tal-Unjoni msemija fl-Anness 1, jew taht awtorizzazzjoni Żvizzera skont il-leġiżlazzjoni Żvizzera korrispondenti adottata jew mizmuma f'konformità mal-Artikolu 5(2) tal-Protokoll Istituzzjonali.”;

(b) il-paragrafu 4 jinbidel b'dan li ġej:

“4. Il-proċeduri li jirregolaw il-hruġ, it-tigdid u l-irtirar tal-awtorizzazzjonijiet u l-proċeduri li jirregolaw l-assistenza reċiproka għandhom ikunu koperti mil-leġiżlazzjoni tal-Unjoni msemmija fl-Anness 1, it-Taqsima 1 jew mil-leġiżlazzjoni Żvizzera korrispondenti adottata jew miżmuma f'konformità mal-Artikolu 5(2) tal-Protokoll Istituzzjonali.”;

(5) fl-Artikolu 17, il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“3. Il-mudell għal tali liċenzji u l-proċeduri biex dawn jinkisbu, jintużaw u jigu mgedda għandhom ikunu kif stabbilit fid-dritt tal-Unjoni msemmi fit-Taqsima 1 tal-Anness 1 jew fid-dispożizzjonijiet korrispondenti tal-Iżvizzera adottati jew miżmuma f'konformità mal-Artikolu 5(2) tal-Protokoll Istituzzjonali.”;

(6) L-Artikolu 24 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 jinbidel b'dan li ġej:

“1. L-imprizi tal-linji tal-ferrovija u l-gruppi internazzjonali stabbiliti fit-territorju ta' Parti Kontraenti waħda għandu jkollhom id-dritt ta' tranżitu u d-dritt ta' aċċess għall-infrastruttura ferrovjarja fil-Parti Kontraenti l-oħra, għall-fini tat-tħaddim ta' servizz internazzjonali, skont il-kundizzjonijiet speċifikati fil-leġiżlazzjoni tal-Unjoni msemmija fl-Anness 1, it-Taqsima 4.”;

(b) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

“1a. Matul servizz internazzjonali tal-passiġġieri, l-imprizi tal-linji tal-ferroviji għandu jkollhom id-dritt li jiġbru passiġġieri f' kwalunkwe stazzjon li jinsab tul ir-rota internazzjonali u li jniżżluhom f'ieħor, inkluż f'kazijiet fejn tali stazzjonijiet ikunu jinsabu fit-territorju tal-istess Parti Kontraenti, dment li l-iskop prinċipali tas-servizz ikkonċernat ikun li jgħorr il-passiġġieri mit-territorju ta' Parti Kontraenti għat-territorju tal-oħra. Wara talba mill-awtoritajiet kompetenti rilevanti jew mill-imprizi tal-linji ferrovjarji interessati, il-korp jew il-korpi regolatorji rilevanti għandhom jiddeterminaw jekk l-għan ewlieni tas-servizz huwiex li jgħorr passiġġieri mit-territorju ta' Parti Kontraenti waħda lejn it-territorju tal-oħra.”;

(7) jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“ARTIKOLU 24a

Eċċezzjonijiet mill-allinjament dinamiku rigward it-trasport bil-ferrovija

Dawn li ġejjin għandhom ikunu eċċezzjonijiet skont it-tifsira tal-Artikolu 5(7) tal-Protokoll Istituzzjonali:

1. L-għażla li l-kumpaniji tat-trasport tal-passiġġieri jkunu obbligati jipparteċipaw fl-integrazzjoni tal-prezzijiet tat-trasport pubbliku, jiġifieri kuntratt uniku tat-trasport jiġi offrut lil passiġġier li juża n-network ta' kumpaniji differenti tat-trasport pubbliku, dment li s-setgħat tal-iffissar tal-prezzijiet jibqgħu f'idejn il-kumpaniji.

2. L-applikazzjoni ta' strumenti Żvizzeri għall-ġestjoni tal-kapaċità li jipprevedu għadd minimu ta' toroq tal-ferroviji fis-siegħa għal tipi definiti ta' traffiku, inkluż it-traffiku tal-passiġġieri tal-merkanzija, reġjonali u fuq distanzi twal li jista' jservi wkoll għal skop internazzjonali. Tali strumenti huma soġġetti għall-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni msemmi fl-Artikolu 1(3) tal-Ftehim.

L-imprizi li qed jippjanaw u joperaw servizzi internazzjonali tal-passiġġieri ferrovjarji fl-Iżvizzera huma ttrattati bħala partijiet interessati fi hdan il-proċeduri ta' konsultazzjoni eżistenti tal-Iżvizzera skont l-istrumenti Żvizzeri għall-ġestjoni tal-kapaċità.

3. L-ghazla li tingħata prijorità lit-traffiku tal-passiġġieri skont l-iskeda tal-hinijiet b'intervalli regolari applikabbli għas-servizzi ferrovjarji fit-territorju kollu tal-Iżvizzera.

Il-kriterju msemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jiġi applikat b'mod mhux diskriminatorju għall-allokazzjoni tat-toroq tal-ferroviji lil kumpaniji li jissottomettu applikazzjonijiet komparabbli f'termini ta' frekwenza tas-servizz.

Il-prijorità msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tingħata lil servizzi li huma indispensabbli għall-iskeda tal-hinijiet b'intervalli regolari.

Jekk impriza tippreżenta, qabel l-iskadenza għall-proċedura ta' allokazzjoni annwali, applikazzjoni għal triq tal-ferrovija għat-trasport internazzjonali tal-passiġġieri fl-Iżvizzera li ma tistax tiġi ssodisfata fil-fażi ta' koordinazzjoni reċiproka, dik l-applikazzjoni għandha tingħata prijorità għall-użu tal-kapaċità mhux allokata li jifdal, inkluża l-kapaċità li kienet ġiet żgurata fl-istrumenti Żvizzeri għall-ġestjoni tal-kapaċità iżda li ma ġietx mitluba matul il-proċedura ta' allokazzjoni annwali.

L-Unjoni jew l-Istati Membri tagħha jistgħu, fit-territorju tagħhom, jagħtu prijorità lill-kumpaniji stabbiliti fl-Unjoni u li joperaw servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri fuq servizz ferrovjarju internazzjonali tal-passiġġieri Żvizzeru li jopera parti mis-servizz internazzjonali skont l-iskeda Żvizzera tal-hinijiet b'intervalli regolari u li ma jwettaqx is-servizz fi hdan grupp internazzjonali.

4. Id-dritt li jiġu inklużi dispozizzjonijiet mhux diskriminatorji fl-awtorizzazzjonijiet u l-konċessjonijiet mogħtija lill-impriżi tat-trasport tal-linji tal-ferroviji u lill-gruppi internazzjonali relatati mal-istandards soċjali, bħas-salarju u l-kundizzjonijiet tax-xogħol lokali u speċifiċi għas-settur fl-Iżvizzera.

5. Obbligi ta' sejhiet għall-offerti għal obbligi ta' servizz pubbliku għal servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri transfruntiera reġjonali, urbani u suburbani: L-Iżvizzera tista' tagħti direttament kuntratt ta' servizz pubbliku għall-parti ta' servizz ferrovjarju transfruntier tal-passiġġieri reġjonali, urban u suburban li jopera fit-territorju Żvizzeru. F'tali każ, l-Iżvizzera għandha tagħti l-kuntratt ta' servizz pubbliku jew lill-operatur li jkun ingħata l-kuntratt ta' servizz pubbliku fit-territorju tal-Unjoni jew lill-operatur li jkun qed jikkoopera mal-impriża tal-linja ferrovjarja li tkun ingħatat il-kuntratt ta' servizz pubbliku għat-thaddim tal-linja fit-territorju tal-Unjoni.

Bla hsara għal dan il-paragrafu, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin minn qabel dwar il-modalitajiet tas-servizz pubbliku li għandu jingħata, inkluż dwar iż-żmien tal-proċedura tal-għoti.”;

(8) jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“ARTIKOLU 29a

Parteċipazzjoni fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji

L-Iżvizzera għandha d-dritt li tipparteċipa, f'konformità mal-Artikolu 75 tar-Regolament (UE) 2016/796 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 881/2004 (ĠU L 138, 26.5.2016, p. 1), fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji (minn hawn 'il quddiem imsejha “ERA”), inkluż l-aċċess xieraq għal bażijiet ta' data u għal registri.

L-ERA ma għandu jkollha l-ebda setgħa eżekuttiva fl-Iżvizzera. Għalhekk, l-artikoli rilevanti tar-Regolament (UE) 2016/796 li joħolqu tali setgħat eżekuttivi tal-ERA fl-Iżvizzera ma għandhomx jiġu integrati fl-Anness 1 tal-Ftehim.”;

(9) jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“ARTIKOLU 32a

Esklużjoni taż-żidiet fil-kapaċità tat-toroq

Bħala eċċezzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 5(7) tal-Protokoll Istituzzjonali, infrastruttura ġdida għal skopijiet ta' sikurezza fit-toroq, bħat-tħaffir tat-tieni mina tat-toroq fil-Gotthard, ma għandhiex titqies bħala żieda fil-kapaċità tat-toroq u l-limitazzjoni tal-kapaċità tat-toroq għal-livell attwali ma għandhiex titqies bħala restrizzjoni kwantitattiva unilaterali.”;

(10) L-Artikolu 40 jinbidel b'dan li ġej:

“ARTIKOLU 40

Miżuri Żvizzeri

1. Bil-ksieb li jintlaħqu l-oġġettivi stabbiliti fl-Artikolu 37 u minħabba ż-żidiet fil-limiti tat-toqol stipulati fl-Artikolu 7(3), l-Iżvizzera għandha tintroduċi taxxa mhux diskriminatorja fuq il-vetturi. B'mod partikolari, it-taxxa għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji riferuti fl-Artikolu 38(1) u fuq il-proċeduri ppreżentati fl-Anness 10.
2. Il-miżati għandhom ikunu differenzjati skont il-kategoriji bbażati fuq l-emissjonijiet tal-vettura. Fuq talba tal-Iżvizzera, il-Kumitat Kongunt għandu jiddeċiedi dwar differenzazzjoni skont il-kategoriji kompletament jew parzjalment ibbażati fuq il-konsum.
3. Il-medja ponderata tal-imposti ma għandhiex taqbeż it-325 CHF għal vetturi li għandhom massa massima mgħobbija permissibbli skont id-dokument ta' registrazzjoni tal-vettura ta' mhux aktar minn 40t u li jivvjagġaw distanza ta' 300 km biex jaqsmu l-Alpi. Il-miżata għall-aktar kategorija ta' tniġġiż m'għandhiex taqbeż it-380 CHF.
4. Parti mill-miżati msemija fil-paragrafu 3 tista' tkun magħmula mill-miżati tal-użu tat-toroq għall-użu tal-infrastruttura speċjalizzata tal-Alpi. Din il-parti ma tridx tikkostitwixxi aktar minn 15 % tal-miżati msemija fil-paragrafu 3.

5. Il-ponderazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 3 għandhom jigu ddeterminati skont in-numru ta' vetturi għal kull kategorija li topera fl-Iżvizzera. In-numru ta' vetturi f'kull kategorija għandu jkun stabbilit fuq il-bażi taċ-ċensimenti li jkunu eżaminati mill-Kumitat Kongunt. Il-Kumitat Kongunt għandu jiddetermina l-ponderazzjoni abbażi tal-eżamijiet, imwettqa kull sentejn, sabiex jitqiesu x-xejriet fl-istruttura tal-flotta tal-vetturi li topera fl-Iżvizzera u tal-iżviluppi fl-emissjonijiet u fil-konsum.”;

(11) L-Artikolu 42 jinbidel b'dan li ġej:

“ARTIKOLU 42

Reviżjoni tal-livell tal-mizati

1. Fl-1 ta' Jannar 2007, u f'intervalli ta' kull sentejn wara, il-livelli massimi tal-mizati stabbiliti fl-Artikolu 40(3) għandhom ikunu emendati skond ir-rati ta' l-inflazzjoni fl-Isvizzera matul is-sentejn ta' qabel. Għal dan l-iskop, l-Isvizzera għandha tibgħat lill-Kumitat Kongunt, sat-30 ta' Settembru l-aktar tard tas-sena ta' qabel l-aġġustament, l-informazzjoni statistikali meħtieġa li fuqha għandu jibbaża l-aġġustament li qed ikun ikkunsidrat. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa', fuq talba tal-Unjoni, fi żmien 30 ġurnata minn meta jirċievi din il-komunikazzjoni, biex iwettaq konsultazzjonijiet dwar l-aġġustament li qed jiġi kkunsidrat.

2. B'effett mill-1 ta' Jannar 2007, il-Kumitat Kongunt jista', fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, jirrieżamina l-livelli masimi tal-mizati stabbiliti fl-Artikolu 40(3) bil-għan li jkunu aġġustati bi ftehim kongunt. Dan ir-rieżami għandu jsir fuq il-bażi tal-kriterji li ġejjin:

– il-livell u l-istruttura tat-taxxi fiż-żewġ Partijiet Kontraenti, notevolment fir-rigward ta' rotot transalpini komparabbli,

- it-tqassim tat-traffiku bejn toroq transalpini komparabbli,
- xejriet fid-distribuzzjoni modali fir-reġjun tal-Alpi,
- l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-linji tal-ferroviji transalpini.”;

(12) fl-Artikolu 46, il-paragrafu 1 huwa sostitwit b’dan li ġej:

“1. Jekk, wara l-1 ta’ Jannar 2005, minkejja l-prezzijiet kompetittivi tal-linji tal-ferroviji u l-applikazzjoni tajba tal-miżuri pprovduti fl-Artikolu 36 dwar il-parametri tal-kwalità, ikun hemm diffikultajiet fil-flussi tat-traffiku tat-toroq transalpini Żvizzeri u jekk, fuq perjodu ta’ 10 ġimghat, ir-rata medja tal-użu tal-kapaċità tal-linji tal-ferroviji fl-Iżvizzera (trasport kongunt akkumpanjat jew mhux akkumpanjat) tkun anqas minn 66 %, l-Iżvizzera tista’, bħala deroga mid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 40(3) u (4), iżżid il-miżati previsti fl-Artikolu 40(3) b’mhux aktar minn 12,5 %. L-introjtu kollu minn din iż-żieda għandu jintuża biex jgħin it-trasport tal-linji tal-ferroviji u t-trasport kongunt isiru aktar kompetittivi fil-konfront tat-trasport bit-triq.”;

(13) L-Artikolu 51 jinbidel b’dan li ġej:

“ARTIKOLU 51

Kumitat Kongunt

1. Kumitat Kongunt huwa b’dan stabbilit.

Il-Kumitat Kongunt għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Partijiet Kontraenti.

2. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun kopresedut minn rappreżentant tal-Unjoni u minn rappreżentant tal-Iżvizzera.

3. Il-Kumitat Kongunt għandu:

- (a) jiżgura l-funzjonament tajjeb u l-implimentazzjoni effettiva u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim;
- (b) jipprovdi forum għal konsultazzjoni reċiproka u skambju kontinwu ta' informazzjoni bejn il-Partijiet Kontraenti, b'mod partikolari bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni għal kwalunkwe diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni tal-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fil-Ftehim f'konformità mal-Artikolu 10 tal-Protokoll Istituzzjonali;
- (c) jagħmel rakkomandazzjonijiet lill-Partijiet Kontraenti fi kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' dan il-Ftehim;
- (d) jadotta deċiżjonijiet fil-każijiet previsti f'dan il-Ftehim; kif ukoll
- (e) ikun responsabbli għall-monitoraġġ u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim u, b'mod partikolari l-Artikoli 27(6) u l-Artikoli 33, 34, 35, 36, 39, 40, 42, 45, 46 u 47;
- (f) jeżerċita kwalunkwe kompetenza oħra mogħtija lilu f'dan il-Ftehim.

4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi b'konsens.

Id-deċiżjonijiet għandhom ikunu vinkolanti fuq il-Partijiet Kontraenti, li għandhom jiehdu l-mizuri kollha neċessarji biex jimplimentawhom.

5. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' mill-inqas darba fis-sena, fi Brussell u Bern b'mod alternattiv, sakemm il-kopresidenti ma jiddeċidux mod ieħor. Dan għandu jiltaqa' wkoll fuq it-talba ta' xi wahda mill-Partijiet Kontraenti. Il-kopresidenti jistgħu jaqblu li laqgħa tal-Kumitat Kongunt issir permezz ta' vidjokonferenza jew telekonferenza.

6. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu u jaġġornahom kif meħtieġ.

7. Il-Kumitat Kongunt jista' jiddeċiedi li jistabbilixxi kwalunkwe grupp ta' hidma jew grupp ta' esperti li jista' jassistih fit-twettiq ta' dmirijietu.”;

(14) fl-Artikolu 53, it-titolu jinbidel b'dan li ġej:

“ARTIKOLU 53

Segretezza professjonali”;

(15) jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

“ARTIKOLU 53a

Informazzjoni klassifikata u informazzjoni sensittiva mhux klassifikata

1. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat bħala li jirrikjedi li Parti Kontraenti tagħmel disponibbli informazzjoni klassifikata.

2. L-informazzjoni jew il-materjal klassifikat ipprovdut mill-Partijiet Kontraenti jew skambjat bejniethom skont dan il-Ftehim għandu jiġi ttrattat u protett f'konformità mal-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-proċeduri ta' sigurtà għall-iskambju ta' informazzjoni klassifikata, magħmul fi Brussell fit-28 ta' April 2008, u kwalunkwe arrangament ta' sigurtà li jimplimentah.

3. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta, permezz ta' deċiżjoni, struzzjonijiet ta' trattament biex jiżgura l-protezzjoni ta' informazzjoni sensitiva mhux klassifikata skambjata bejn il-Partijiet Kontraenti.”;

(16) L-Artikolu 55 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 jinbidel b'dan li ġej:

“1. Jekk waħda mill-Partijiet Kontraenti tixtieq li d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim ikunu riveduti, għandha tavża lill-Kumitat Kongunt b'dan. Bla ħsara għall-paragrafu 3, il-verżjoni emendata ta' dan il-Ftehim għandha tidhol fis-seħħ x'hin jitlestew l-proċeduri interni rispettivi.”;

(b) il-paragrafu 2 jiġihassar;

(c) il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

“L-Annessi 5, 6, 8 u 9 jistgħu jkunu emendati b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 51(3)(d).”;

(17) L-Artikolu 57 jinbidel b'dan li ġej:

“Dan il-Ftehim għandu japplika, minn naha, għat-territorji li fihom japplikaw it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u bil-kundizzjonijiet stabbiliti f'dawk it-Trattati, u, min-naħa l-oħra, għat-territorju tal-Iżvizzera.”;

(18) (18) l-Anness 1 huwa emendat kif ġej:

(a) (a) wara t-titolu, jiddaħħlu l-paragrafi li ġejjin:

- “1. Fil-kamp ta’ applikazzjoni tal-Ftehim, l-atti legali tal-Unjoni elenkati f’dan l-Anness għandhom japplikaw soġġetti għall-prinċipju tal-allinjament dinamiku msemmi fl-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali, kif ukoll soġġetti għall-eċċezzjonijiet elenkati fil-paragrafu 7 ta’ dak l-Artikolu.
2. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fl-adattamenti tekniċi, id-drittijiet u l-obbligi previsti fl-atti legali tal-Unjoni stabbiliti f’dan l-Anness għall-Istati Membri għandhom jinftehimu li huma previsti għall-Iżvizzera. Dan għandu jiġi applikat b’rispett sħiħ għall-Protokoll Istituzzjonali.”;

(b) it-Taqsima 4 hija emendata kif ġej:

(i) jiddaħħlu l-atti li ġejjin:

“— Ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta’ Settembru 2010 dwar network ferrovjarju Ewropew għat-trasport ta’ merkanzija kompetittiv (ĠU L 276, 20.10.2010, p. 22).

- Id-Direttiva 2012/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2012 li tistabbilixxi zona ferrovjarja unika Ewropea, ĠU L 343, 14.12.2012, p. 32.
- Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/545 tas-7 ta' April 2016 dwar proċeduri u kriterji li għandhom x'jaqsmu ma' ftehimiet qafas għall-allokazzjoni tal-kapaċità tal-infrastruttura ferrovjarja (ĠU L 94, 8.4.2016, p. 1).
- Id-Deċiżjoni Delegata tal-Kummissjoni (UE) 2017/2075 tal-4 ta' Settembru 2017 li tissostitwixxi l-Anness VII tad-Direttiva 2012/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi zona ferrovjarja unika Ewropea (ĠU L 295, 14.11.2017, p. 69).

(ii) jithassru l-atti li ġejjin:

- "– Id-Direttiva tal-Kunsill 91/440/KEE tad-29 ta' Lulju 1991 dwar l-iżvilupp tal-linji tal-ferrovija tal-Komunità (ĠU L 237, 24.8.1991, p. 25).
- Id-Direttiva tal-Kunsill 95/18/KE tad-19 ta' Ġunju 1995 dwar il-liċenzjar ta' impriżi ferrovjarji (ĠU L 143, 27.6.1995, p. 70).
- Id-Direttiva tal-Kunsill 95/19/KE tad-19 ta' Ġunju 1995 dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità tal-infrastruttura tal-linji tal-ferroviji u l-hlas ta' drittijiet tal-infrastruttura (ĠU L 143, 27.6.1995, p. 75).

(iii) fl-entrata li tikkonċerna d-Direttiva 2007/59/KE, jiżdied dan li ġej:

“Il-liċenzja tas-sewwieq tal-ferrovija u ċ-ċertifikat komplementari li jinhareġ f’konformità mal-Artikoli 4(1), il-punti (a) u (b) tad-Direttiva 2007/59/KE u d-dispożizzjonijiet korrispondenti adottati jew miżmuma fl-ordinament ġuridiku tal-Iżvizzera skont l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali huma rikonoxxuti b’mod reċiproku”;

(iv) (iv) fl-entrata li tikkonċerna d-Direttiva (UE) 2016/797, jiżdied dan li ġej:

“Id-Direttiva (UE) 2016/797 hija soġġetta għal miżuri tranżitorji biex jinżamm traffiku ferrovjarju bla xkiel bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni, kif stabbilit fid-Deċiżjoni Nru 2/2019 tal-Kumitat tat-Trasport Intern tal-Komunità/tal-Iżvizzera (ĠU UE L13, 17.1.2020, p. 43), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti, jekk u sa fejn il-Partijiet Kontraenti jiddeċiedu fi hdan il-Kumitat Kongunt dwar adattamenti li jestendu dawk il-miżuri, filwaqt li jitqiesu l-Artikolu 29a, it-tieni subparagrafu tal-Ftehim u l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali. Meta d-Direttiva (UE) 2016/797 tirreferi għall-“Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji”, ir-referenza għandha tfisser għat-territorju tal-Iżvizzera l-“awtorità nazzjonali Żvizzera għas-sikurezza”.”

- (v) fl-entrata li tikkonċerna d-Direttiva (UE) 2016/798, jizdied dan li ġej:

“Id-Direttiva (UE) 2016/798 hija soġġetta għal miżuri tranżitorji biex jinżamm traffiku ferrovjarju bla xkiel bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni, kif stabbilit fid-Deċiżjoni Nru 2/2019 tal-Kumitat tat-Trasport Intern tal-Komunità/tal-Iżvizzera (ĠU UE L13, 17.1.2020, p. 43), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti, jekk u sa fejn il-Partijiet Kontraenti jiddeċiedu fi hdan il-Kumitat Kongunt dwar adattamenti li jestendu dawk il-miżuri, filwaqt li jitqiesu l-Artikolu 29a, it-tieni subparagrafu tal-Ftehim u l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali. Meta d-Direttiva (UE) 2016/798 tirreferi għall-“Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji”, ir-referenza għandha tfisser għat-territorju tal-Iżvizzera “l-awtorità nazzjonali Żvizzera għas-sikurezza”.”;

- (vi) (vi) fl-entrata li tikkonċerna r-Regolament ta’ Implimentazzjoni (UE) 2018/545, jizdied dan li ġej:

“Ir-Regolament ta’ Implimentazzjoni (UE) 2018/545 huwa soġġett għal miżuri tranżitorji biex jinżamm traffiku ferrovjarju bla xkiel bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni, kif stabbilit fid-Deċiżjoni Nru 2/2019 tal-Kumitat tat-Trasport Intern tal-Komunità/tal-Iżvizzera (ĠU L13, 17.1.2020, p. 43), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti, jekk u sa fejn il-Partijiet Kontraenti jiddeċiedu fi hdan il-Kumitat Kongunt dwar adattamenti li jestendu dawk il-miżuri, filwaqt li jitqiesu l-Artikolu 29a, it-tieni subparagrafu tal-Ftehim u l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali. Meta r-Regolament ta’ Implimentazzjoni (UE) 2018/545 jirreferi għall-“Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji”, ir-referenza għandha tfisser għat-territorju tal-Iżvizzera “l-awtorità nazzjonali Żvizzera għas-sikurezza”.’”

(vii) (vi) fl-entrata li tikkonċerna r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2018/763, jizdied dan li ġej:

“Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2018/763 huwa soġġett għal miżuri tranżitorji biex jinżamm traffiku ferrovjarju bla xkiel bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni, kif stabbilit fid-Deċizzjoni Nru 2/2019 tal-Kumitat tat-Trasport Intern tal-Komunità/tal-Iżvizzera (ĠU L13, 17.1.2020, p. 43), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti, jekk u sa fejn il-Partijiet Kontraenti jiddeċiedu fi hdan il-Kumitat Kongunt dwar adattamenti li jestendu dawk il-miżuri, filwaqt li jitqiesu l-Artikolu 29a, it-tieni subparagrafu tal-Ftehim u l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali. Meta r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2018/763 jirreferi għall-“Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji”, ir-referenza għandha tfigher għat-territorju tal-Iżvizzera “l-awtorità nazzjonali Żvizzera għas-sikurezza”.”

(viii) (vi) fl-entrata li tikkonċerna r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2019/250, jizdied dan li ġej:

“Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2019/250 huwa soġġett għal miżuri tranżitorji biex jinżamm traffiku ferrovjarju bla xkiel bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni, kif stabbilit fid-Deċizzjoni Nru 2/2019 tal-Kumitat tat-Trasport Intern tal-Komunità/tal-Iżvizzera (ĠU UE L13, 17.1.2020, p. 43), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti, jekk u sa fejn il-Partijiet Kontraenti jiddeċiedu fi hdan il-Kumitat Kongunt dwar adattamenti li jestendu dawk il-miżuri, filwaqt li jitqiesu l-Artikolu 29a, it-tieni subparagrafu tal-Ftehim u l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali. Meta r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2019/250 jirreferi għall-“Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji”, ir-referenza għandha tfigher għat-territorju tal-Iżvizzera “l-awtorità nazzjonali Żvizzera għas-sikurezza”.”

(c) (c) fit-Taqsima 5, jiddaħħal l-att li ġej:

"– Ir-Regolament (KE) Nru 1370/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija u bit-triq u li jħassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nri 1191/69 u 1107/70 (ĠU L 315, 3.12.2007, p. 1), kif emendat l-aħħar bir-Regolament (UE) 2016/2338 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2016 (ĠU L 354, 23.12.2016, p. 22). bl-eċċezzjoni tal-Artikoli 5 u 5a tar-Regolament (KE) Nru 1370/2007, skont it-termini msemija fl-Artikolu 24a (5) tal-Ftehim.”;

(19) L-Anness 10 huwa ssostitwit b'dan li ġej:

“ANNESS 10

REGOLI GHALL-APPLIKAZZJONI TAL-MIŻATI KIF HEMM PROVVEDIMENT GHALIH FL-ARTIKOLU 40

Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 40(4), il-miżati previsti fl-Artikolu 40 għandhom ikunu applikati kif ġej:

- (a) kil-każ ta' l-operazzjonijiet tat-trasport fl-Isvizzera, il-miżati għandhom joghlew jew jitnaqqsu fil-proporzjon sal-punt li d-distanza attwali li tkun saret fl-Isvizzera hija oghla jew anqas minn 300 km;
- (b) il-miżati għandhom ikunu fil-proporzjon tal-kategorija tat-toqol tal-vettura.

(20) (20) Id-Dikjarazzjoni Kongunta, meħmuża ma' dan il-Protokoll, tizdied mad-Dikjarazzjonijiet meħmuża mal-Att Finali tal-Ftehim.”

ARTIKOLU 2

Id-dħul fis-seħħ

1. Dan il-Protokoll għandu jiġi rratifikat jew approvat mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri tagħhom stess. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa għad-dħul fis-seħħ ta' dan il-Protokoll.
2. Il-Protokoll għandu jidhul fis-seħħ fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika dwar l-istrumenti li ġejjin:
 - (a) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
 - (b) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
 - (c) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;

- (d) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (e) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (f) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Konfederazzjoni Żvizzera u l-Komunità Ewropea dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (g) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (h) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ tal-prodotti agrikoli;
- (i) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku;
- (j) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;
- (k) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea;

- (l) Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni
- (m) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

Magħmul fi [...], fid-data [...], f'żewġ kopji bil-lingwa Bulgara, Kroata, Ċeka, Daniża, Netherlandiża, Ingliża, Estonjana, Finlandiża, Franċiża, Ġermaniża, Griega, Ungeriza, Irlandiża, Taljana, Latvjana, Litwana, Maltija, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, Żvediża, u kull test huwa awtentiku ugwalment.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Protokoll.

[Blokka tal-Firem (bl-effett ta', bl-24 lingwa kollha tal-UE: "Għall-Unjoni Ewropea" u "Għall-Konfederazzjoni Żvizzera")]

PROTOKOLL ISTITUZZJONALI
GHALL-FTEHIM
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA
DWAR IL-ĠARR TA' MERKANZIJA U PASSIĠĠIERI
BIL-FERROVIJA U BIT-TRIQ

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha “l-Unjoni”,

u

IL-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn ‘il quddiem “l-Iżvizzera”,

minn hawn ‘il quddiem imsejha “l-Partijiet Kontraenti”;

BILLI l-Unjoni u l-Iżvizzera huma marbuta b’diversi ftehimiet bilaterali li jkopru diversi oqsma, li jipprevedu drittijiet u obbligi speċifiċi simili, f’ċerti aspetti, għal dawk previsti fl-Unjoni;

IFAKKRU li l-għan ta’ dawk il-ftehimiet bilaterali huwa li tiżdied il-kompetittività tal-Ewropa u li jinholqu rabtiet ekonomiċi aktar mill-qrib bejn il-Partijiet Kontraenti, ibbażati fuq l-ugwaljanza, ir-reċiproċità u l-bilanċ ġenerali tal-vantaġġi, id-drittijiet u l-obbligi tagħhom;

DEĊIŻI li jsaħħu u japprofondixxu l-parteeċipazzjoni tal-Iżvizzera fis-suq intern tal-Unjoni, abbażi tal-istess regoli bħal dawk li japplikaw għas-suq intern, filwaqt li jippreservaw l-indipendenza tagħhom u dik tal-istituzzjonijiet tagħhom u, fir-rigward tal-Iżvizzera, jirrispettaw il-prinċipji li jirriżultaw mid-demokrazija diretta, mill-federaliżmu u min-natura settorjali tal-parteeċipazzjoni tagħha fis-suq intern;

JAFFERMAW MILL-ĠDID li l-kompetenza tal-Qorti Suprema Federali Żvizzera u tal-qrati Żvizzeri l-oħra kollha kif ukoll dik tal-qrati tal-Istati Membri u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biex jinterpretaw il-Ftehim f’kazijiet individwali hija ppreservata;

KONXJI li jiżguraw l-uniformità fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera, kemm attwali kif ukoll futuri,

FTEHMU KIF ĠEJ:

KAPITOLU 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Objettivi

1. L-objettiv ta' dan il-Protokoll huwa li jiggarantixxi għall-Partijiet Kontraenti, u għall-operaturi ekonomiċi u għall-individwi, ċertezza legali akbar, trattament ugwali u kundizzjonijiet ekwi fl-oqsma relatati mas-suq intern li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferroviji u tat-triq, magħmul fil-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjah il-“Ftehim”).

2. Għal dan il-ghan, dan il-Protokoll jipprovdi soluzzjonijiet istituzzjonali godda li jiffacilitaw tishih kontinwu u bbilanċjat tar-relazzjonijiet ekonomiċi bejn il-Partijiet Kontraenti. Filwaqt li jitqiesu l-prinċipji tad-dritt internazzjonali, dan il-Protokoll jistabbilixxi, b'mod partikolari, soluzzjonijiet istituzzjonali għall-Ftehim li huma komuni għall-ftehimiet bilaterali konklużi jew li għandhom jiġu konklużi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera, mingħajr ma jinbidel il-kamp ta' applikazzjoni jew mingħajr ma jinbidlu l-oġġettivi tal-Ftehim, b'mod partikolari:

- (a) il-proċedura għall-allinjament tal-Ftehim ma' atti legali tal-Unjoni rilevanti għall-Ftehim;
- (b) l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim;
- (c) is-sorveljanza u l-applikazzjoni tal-Ftehim; u
- (d) is-soluzzjoni tat-tilwim fil-kuntest tal-Ftehim.

ARTIKOLU 2

Relazzjoni mal-Ftehim

1. Dan il-Protokoll, l-Anness tiegħu u l-Appendiċi tiegħu għandhom jiffurmaw parti integrali minn dan il-Ftehim.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim imħassra minn dan il-Protokoll huma elenkati hawn taħt:

- (a) l-Artikolu 49(1) u (2);

- (b) l-Artikolu 50;
- (c) l-Artikolu 52(1) sa (4) u (6);
- (d) l-Artikolu 54;
- (e) l-Artikolu 55(2);
- (f) Il-parti li ġejja tal-Anness 1:

“Skont l-Artikolu 52(6) ta’ dan il-Ftehim, l-Iżvizzera għandha tapplika d-dispożizzjonijiet legali ekwivalenti għad-dispożizzjonijiet li ġejjin.”

- 3. Ir-referenzi għall-“Komunità Ewropea” jew għall-“Komunità” fil-Ftehim għandhom jinftiehm bħala referenzi għall-Unjoni.

ARTIKOLU 3

Ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern
li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera

- 1. Il-ftehimiet bilaterali eżistenti u futuri bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera għandhom jitqiesu f’koerenza shiħa li tiżgura bilanċ tad-drittijiet u l-obbligi bejn l-Unjoni u l-Iżvizzera.

2. Il-Ftehim jikkostitwixxi ftehim bilaterali f'qasam relatat mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

KAPITOLU 2

ALLINJAMENT TAL-FTEHIM MAL-ATTI LEGALI TAL-UNJONI

ARTIKOLU 4

Parteċipazzjoni fl-abbozzar ta' atti legali tal-Unjoni ("tiswir tad-deċiżjonijiet")

1. Meta tfassal proposta għal att legali tal-Unjoni f'konformità mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "TFUE") fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-"Kummissjoni") għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan u għandha tikkonsulta b'mod informali lill-esperti tal-Iżvizzera bl-istess mod li titlob il-fehmiet ta' esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni għall-abbozzar tal-proposti tagħha.

Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, jista' jsir skambju preliminari ta' fehmiet fi ħdan il-Kumitat Kongunt.

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jerggħu jikkonsultaw lil xulxin, fuq talba ta' waħda minnhom, fi ħdan il-Kumitat Kongunt f'mument importanti tal-fażi ta' qabel l-adozzjoni tal-att legali mill-Unjoni, fi proċess kontinwu ta' informazzjoni u konsultazzjoni.

2. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti delegati li jikkonċernaw atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-akbar parteċipazzjoni possibbli fit-thejjija tal-abbozzi u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-Unjoni.
3. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti ta' implimentazzjoni li jikkonċernaw atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-akbar parteċipazzjoni possibbli fit-thejjija tal-abbozzi li għandhom jiġu ppreżentati aktar tard lill-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni fl-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni tagħha u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li tikkonsulta lill-esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni.
4. L-esperti tal-Iżvizzera għandhom ikunu involuti fil-ħidma tal-kumitati mhux koperti mill-paragrafi 2 u 3 meta dan ikun meħtieġ għall-funzjonament xieraq tal-Ftehim. Lista ta' dawkl-kumitati u, fejn xieraq, ta' kumitati oħra b'karatteristiċi simili għandha titfassal u tiġi aġġornata mill-Kumitat Kongunt.
5. Dan l-Artikolu ma għandux japplika fir-rigward tal-atti legali tal-Unjoni jew id-dispożizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni msemmija fl-Artikolu 5(7).

ARTIKOLU 5

Integrazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

1. Sabiex jiġu ggarantiti ċ-ċertezza legali u l-omoġeneità tal-ligi fil-qasam relatat mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera permezz tal-Ftehim, l-Iżvizzera u l-Unjoni għandhom jiżguraw li l-atti legali tal-Unjoni adottati fil-qasam kopert mill-Ftehim jiġu integrati fil-Ftehim malajr kemm jista' jkun wara l-adozzjoni tagħhom.
2. L-Iżvizzera għandha tadotta jew izzomm dispozizzjonijiet fl-ordinament ġuridiku tagħha bil-ghan li tikseb ir-risultat li għandu jinkiseb mill-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim f'konformità mal-paragrafu 4 soġġett, skont il-każ, għall-adattamenti deċiżi mill-Kumitat Kongunt.
3. Meta tadotta att legali fil-qasam kopert mill-Ftehim, l-Unjoni għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan malajr kemm jista' jkun permezz tal-Kumitat Kongunt. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar is-suġġett.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mal-paragrafu 1 billi jadotta deċiżjoni malajr kemm jista' jkun biex jemenda l-Annessi 1, 3, 4 u 7 tal-Ftehim, inklużi l-adattamenti meħtieġa.
5. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1 u 2, jekk ikun meħtieġ sabiex tiġi żgurata l-koerenza tal-Ftehim mal-Annessi tiegħu kif emendati skont il-paragrafu 4, il-Kumitat Kongunt jista' jipproponi, għall-approvazzjoni mill-Partijiet Kontraenti skont il-proċeduri interni tagħhom, ir-revizjoni tal-Ftehim.

6. Ir-referenzi fil-Ftehim għal atti legali tal-Unjoni li ma għadhomx fis-sehh għandhom jinftehimu bħala referenzi għall-att legali ta' revoka tal-Unjoni kif integrat fl-Anness 1 tal-Ftehim mid-dhul fis-sehh tad-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt dwar l-emenda korrispondenti tal-Anness tal-Ftehim skont il-paragrafu 4, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dik id-deċiżjoni.

7. L-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1 ma għandux japplika għal atti legali tal-Unjoni jew għal dispozizzjonijiet ta' dan li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-eċċezzjonijiet li ġejjin:

- L-Artikolu 7(3) tal-Ftehim,
- L-Artikolu 14 tal-Ftehim,
- L-Artikolu 15 tal-Ftehim,
- L-Artikolu 20 tal-Ftehim,
- L-Artikolu 24a tal-Ftehim,
- L-Artikolu 32a tal-Ftehim,
- L-Artikolu 40 tal-Ftehim,
- L-Artikolu 42 tal-Ftehim.

8. Bla hsara għall-Artikolu 6, id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt skont il-paragrafu 4 għandhom jidhlu fis-seħh minnufih, iżda fl-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

9. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw *in bona fide* matul il-proċedura stabbilita f'dan l-Artikolu sabiex jiffaċilitaw it-teħid ta' deċiżjonijiet.

ARTIKOLU 6

Issodisfar tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera

1. Matul l-iskambju ta' fehmiet imsemmi fl-Artikolu 5(3), l-Iżvizzera għandha tinforma lill-Unjoni dwar jekk deċiżjoni kif imsemmi fl-Artikolu 5(4) tirrikjedix l-issodisfar ta' obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera sabiex issir vinkolanti.

2. Meta d-deċiżjoni msemija fl-Artikolu 5(4) tirrikjedi li l-Iżvizzera tissodisfa l-obbligi kostituzzjonali sabiex issir vinkolanti, l-Iżvizzera għandu jkollha terminu ta' sentejn mid-data tal-informazzjoni prevista fil-paragrafu 1, ħlief meta titnieda proċedura ta' referendum, f'liema każ dan il-perjodu għandu jiġi estiż b'sena.

3. Sakemm tasal l-informazzjoni mill-Iżvizzera li hija ssodisfat l-obbligi kostituzzjonali tagħha, il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw b'mod proviżorju d-deċiżjoni msemija fl-Artikolu 5(4), sakemm l-Iżvizzera ma tinformax lill-Unjoni li l-applikazzjoni proviżorja tad-deċiżjoni ma hijiex possibbli u tagħti r-raġunijiet għal dan.

Fl-ebda ċirkostanza ma tista' ssehh l-applikazzjoni proviżorja qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

4. L-Iżvizzera għandha tinnotifika lill-Unjoni minghajr dewmien permezz tal-Kumitat Kongunt ladarba tkun issodisfat l-obbligi kostituzzjonali msemmija fil-paragrafu 1.

5. Id-deċiżjoni għandha tidhol fis-sehh fil-jum li fih tingħata n-notifika prevista fil-paragrafu 4, iżda fl-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

KAPITOLU 3

INTERPRETAZZJONI U APPLIKAZZJONI TAL-FTEHIM

ARTIKOLU 7

Prinċipju ta' interpretazzjoni uniformi

1. Sabiex jintlahqu l-oġġettivi stabbiliti fl-Artikolu 1 u f'konformità mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali pubbliku, il-ftehimiet bilaterali fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera u l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza f'tali ftehimiet għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod uniformi fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

2. L-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u, sa fejn l-applikazzjoni tagħhom tinvolvi kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, id-dispożizzjonijiet tal-Ftehim għandhom jiġu interpretati u applikati f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, qabel jew wara l-iffirmar tal-Ftehim.

ARTIKOLU 8

Prinċipju ta' applikazzjoni effettiva u armonjuża

1. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet kompetenti Żvizzeri għandhom jikkooperaw u jassistu lil xulxin biex jiżguraw is-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw informazzjoni dwar l-attivitajiet ta' sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw fehmiet u jiddiskutu kwistjonijiet ta' interess reċiproku.
2. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu miżuri xierqa biex tiżgura l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim fit-territorju tagħha.
3. Is-sorveljanza tal-applikazzjoni tal-Ftehim għandha titwettag b'mod kongunt mill-Partijiet Kontraenti fi ħdan il-Kumitat Kongunt.

Jekk il-Kummissjoni jew l-awtoritajiet kompetenti Żvizzeri jsiru konxji ta' każ ta' applikazzjoni hażina, il-kwistjoni tista' tiġi riferuta lill-Kumitat Kongunt bil-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli.

4. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet kompetenti Żvizzeri rispettivament għandhom jimmonitorjaw l-applikazzjoni tal-Ftehim mill-Parti Kontraenti l-oħra. Tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 10.

Sa fejn ċerti kompetenzi ta' sorveljanza tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni fir-rigward ta' Parti Kontraenti waħda jkunu meħtieġa biex tiġi żgurata l-applikazzjoni effettiva u armonjuża tal-Ftehim, bhas-setgħat ta' investigazzjoni u ta' deċiżjoni, il-Ftehim irid jipprevedihom speċifikament.

ARTIKOLU 9

Prinċipju tal-esklużività

Il-Partijiet Kontraenti jimpenjaw ruħhom li ma jissottomettux tilwima dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tal-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim jew, fejn applikabbli, rigward il-konformità mal-Ftehim ta' deċiżjoni adottata mill-Kummissjoni abbażi tal-Ftehim għal kwalunkwe metodu ta' soluzzjoni għajr dawk previsti f'dan il-Protokoll.

ARTIKOLU 10

Proċedura f'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni

1. Fil-każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni tal-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fil-Ftehim, il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin fi hdan il-Kumitat Kongunt sabiex isibu soluzzjoni aċċettabbli b'mod reċiproku. Għal dan il-għan, l-elementi utli kollha ta' informazzjoni għandhom jiġu pprovduti lill-Kumitat Kongunt sabiex ikun jista' jagħmel eżami dettaljat tas-sitwazzjoni. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibbiltajiet kollha li jippermettu li jinżamm il-funzjonament xieraq tal-Ftehim.

2. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsib soluzzjoni għad-diffikultà msemmija fil-paragrafu 1 fi żmien tliet xhur mid-data li fiha tkun giet sottomessa d-diffikultà, kwalunkwe waħda mill-Partijiet Kontraenti tista' titlob li tribunal tal-arbitraġġ isolvi t-tilwima f'konformità mar-regoli stabbiliti fl-Appendiċi.

3. Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni msemmija fl-Artikolu 7(2), u jekk l-interpretazzjoni ta' dik id-dispożizzjoni tkun rilevanti għas-soluzzjoni tat-tilwima u meħtieġa biex dan ikun jista' jiehu deċiżjoni, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jressaq dik il-kwistjoni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni mill-obbligu ta' allinjament dinamiku msemmi fl-Artikolu 5(7), u meta t-tilwima ma tkunx tinvolvi l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jsolvi t-tilwima mingħajr ma jagħmel rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

4. Meta t-tribunal tal-arbitraġġ iressaq kwistjoni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea skont il-paragrafu 3:

- (a) id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tkun vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ; u
- (b) l-Iżvizzera għandha tgawdi l-istess drittijiet bħall-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni u għandha tkun soġġetta għall-istess proċeduri quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, *mutatis mutandis*.

5. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa biex tikkonforma *in bona fide* mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

Il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim għandha tinforma lill-Parti Kontraenti l-oħra permezz tal-Kumitat Kongunt bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU 11

Miżuri ta' kumpens

1. Jekk il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim ma tinfurmax lill-Parti Kontraenti l-oħra, f'perjodu ta' żmien raġonevoli stabbilit f'konformità mal-Artikolu IV.2(6) tal-Appendiċi, bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, jew jekk il-Parti Kontraenti l-oħra tqis li l-miżuri kkomunikati ma jikkonformawx mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, din il-Parti Kontraenti l-oħra tista' tadotta miżuri ta' kumpens proporzjonati fil-qafas tal-Ftehim jew ta' kwalunkwe ftehim bilaterali ieħor fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera (minn hawn 'il quddiem imsejha "miżuri ta' kumpens") sabiex jiġi rrimedjat żbilanċ potenzjali. Hija għandha tinnotifika lill-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim bil-miżuri ta' kumpens, li għandhom jiġu speċifikati fin-notifika. Dawk il-miżuri ta' kumpens għandhom jidhlu fis-sehħ 3 xhur mid-data ta' din in-notifika.
2. Jekk, fi żmien xahar mid-data tan-notifika tal-miżuri ta' kumpens maħsuba, il-Kumitat Kongunt ma jkunx ha deċiżjoni li jissospendi, jemenda jew jannulla dawk il-miżuri ta' kumpens, kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri ta' kumpens, f'konformità mal-Appendiċi.
3. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi fi ħdan it-termini stabbiliti fl-Artikolu III.8(4) tal-Appendiċi.
4. Il-miżuri ta' kumpens ma għandux ikollhom effett retroattiv. B'mod partikolari, id-drittijiet u l-obbligi diġà akkwistati minn individwi u operaturi ekonomiċi qabel ma l-miżuri ta' kumpens jidhlu fis-sehħ għandhom jiġu ppreservati.

ARTIKOLU 12

Kooperazzjoni bejn il-guriżdizzjonijiet

1. Sabiex tiġi promossa l-interpretazzjoni omogenja, il-Qorti Suprema Federali Żvizzera u l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandhom jaqblu dwar djalogu u l-modalitajiet tiegħu.
2. L-Iżvizzera għandu jkollha d-dritt li tippreżenta dikjarazzjonijiet tal-każ jew osservazzjonijiet bil-miktub quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea meta qorti ta' Stat Membru tal-Unjoni tressaq quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea kwistjoni dwar l-interpretazzjoni tal-Ftehim jew ta' dispożizzjoni ta' att legali tal-Unjoni msemmi fih għal deċiżjoni preliminari.

KAPITOLU 4

DISPOŻIZZJONIJIET OĦRAJN

ARTIKOLU 13

Kontribuzzjoni finanzjarja

1. L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi għall-finanzjament tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, tas-sistemi ta' informazzjoni u ta' attivitajiet oħra elenkati fl-Artikolu 1 tal-Anness li għalihom għandha aċċess, f'konformità ma' dan l-Artikolu u mal-Anness.

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta deċiżjoni biex l-Anness jiġi emendat.

2. L-Unjoni tista' tissospendi l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi kwalunkwe hin jekk l-Iżvizzera tonqos milli tissodisfa l-iskadenza għall-pagament f'konformità mat-termini tal-pagament stabbiliti fl-Artikolu 2 tal-Anness.

Meta l-Iżvizzera tonqos milli tissodisfa skadenza għall-pagament, l-Unjoni għandha tibgħat lill-Iżvizzera ittra formali ta' tfakkira. Meta ma jsir l-ebda pagament shiħ fi żmien 30 jum mid-data tal-wasla ta' dik l-ittra formali ta' tfakkira, l-Unjoni tista' tissospendi l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attività rilevanti.

3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma tas-somma ta':

(a) kontribuzzjoni operazzjonali; u

(b) miżata tal-partecipazzjoni.

4. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma ta' kontribuzzjoni finanzjarja annwali u għandha tkun dovuta fid-dati speċifikati fis-sejthiet għall-fondi mahruġa mill-Kummissjoni.

5. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq kjavi ta' kontribuzzjoni definita bħala l-proporzjon tal-prodott domestiku gross (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "PDG") tal-Iżvizzera bil-prezzijiet tas-suq mal-PDG tal-Unjoni bil-prezzijiet tas-suq.

Għal dak l-għan, iċ-ċifri għall-PDG bil-prezzijiet tas-suq tal-Partijiet Kontraenti għandhom ikunu l-aħħar ċifri disponibbli mill-1 ta' Jannar tas-sena li fiha jsir il-pagament annwali kif previst mill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Unjoni Ewropea, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika, magħmul fil-Lussemburgu fis-26 ta' Ottubru 2004. Jekk dak il-ftehim ma jibqax japplika, il-PDG tal-Iżvizzera għandu jkun dak stabbilit abbażi tad-data pprovduta mill-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi.

6. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għal kull aġenzija tal-Unjoni għandha tigi kkalkolata bl-applikazzjoni tal-kjavi ta' kontribuzzjoni għall-baġit annwali vvotat imdahhal fil-linja(i) rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni, filwaqt li għal kull aġenzija titqies kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif iddefinita fl-Artikolu 1 tal-Anness.

Il-kontribuzzjoni operazzjonali għas-sistemi ta' informazzjoni u għal attivitajiet oħra għandha tigi kkalkolata billi tigi applikata l-kjavi ta' kontribuzzjoni għall-baġit rilevanti tas-sena inkwistjoni kif stabbilit fid-dokumenti li jimplimentaw il-baġit, bhal programmi ta' hidma jew kuntratti.

L-ammonti ta' referenza kollha għandhom ikunu bbażati fuq approprjazzjonijiet ta' impenn.

7. Il-miżata annwali tal-parteciġazzjoni għandha tkun 4 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali kif ikkalkolata skont il-paragrafi 5 u 6.

8. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi lill-Iżvizzera b'informazzjoni adegwata fir-rigward tal-kalkolu tal-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha. Dik l-informazzjoni għandha tigi pprovduta billi jitqiesu kif xieraq ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad-data.

9. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha tal-Iżvizzera jew il-pagamenti mill-Unjoni, u l-kalkolu tal-ammonti dovuti jew li għandhom jiġu riċevuti, għandhom isiru f'euro.
10. Meta d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll ma jkunx jikkoinċidi mal-bidu ta' sena kalendarja, il-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Iżvizzera għas-sena inkwistjoni għandha tkun soġġetta għal aġġustament, skont il-metodoloġija u t-termini tal-pagament definiti fl-Artikolu 5 tal-Anness.
11. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu huma stabbiliti fl-Anness.
12. Tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll, u kull tliet snin wara dan, il-Kumitat Kongunt għandu jirrieżamina l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera kif definiti fl-Artikolu 1 tal-Anness u, fejn xieraq, jadattahom.

ARTIKOLU 14

Referenzi għat-territorji

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għat-territorju tal-“Unjoni Ewropea”, tal-“Unjoni”, tas-“suq komuni” jew tas-“suq intern”, għall-finijiet tal-Ftehim ir-referenzi għandhom jinftiehem bħala referenzi għat-territorji msemmija fl-Artikolu 57 tal-Ftehim.

ARTIKOLU 15

Referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim ikun fihom referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni, ir-referenzi għandhom, għall-finijiet tal-Ftehim, jinftehmha bħala referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni u tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 16

Dhul fis-seħh u implimentazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim dwar id-dhul fis-seħh jew l-implimentazzjoni tagħhom ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

It-termini u d-dati għall-Iżvizzera biex iddahhal fis-seħh u timplimenta d-deċiżjonijiet li jintegraw l-atti legali tal-Unjoni fil-Ftehim isegwu mill-Artikolu 5(8) u mill-Artikolu 6(5), kif ukoll mid-dispożizzjonijiet dwar l-arrangamenti tranżizzjonali.

ARTIKOLU 17

Destinatarji tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati fil-Ftehim li jindikaw li huma indirizzati lill-Istati Membri tal-Unjoni ma humiex rilevanti għall-finijiet tal-Ftehim.

KAPITOLU 5

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 18

Implimentazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jiehdu l-mizuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu ġenerali jew partikolari, biex jiżguraw l-issodisfar tal-obbligi li jirrizultaw mill-Ftehim u għandhom jibqgħu lura milli jiehdu kwalunkwe mizura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-oġettivi tiegħu.
2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jiehdu l-mizuri kollha meħtieġa biex jiggarrantixxu r-risultat maħsub tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fil-Ftehim u għandhom jibqgħu lura milli jiehdu kwalunkwe mizura li tista' tipperikola l-ilhuq tal-għanijiet tagħhom.

ARTIKOLU 19

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Protokoll għandu jiġi rratifikat jew approvat mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri tagħhom stess. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll.

2. Il-Protokoll għandu jidhol fis-sehh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika dwar l-istrumenti li ġejjin:

- (a) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
- (b) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
- (c) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (d) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (e) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (f) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (g) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;

- (h) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ tal-prodotti agrikoli;
- (i) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku;
- (j) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonoxximent reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;
- (k) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea;
- (l) Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni
- (m) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

ARTIKOLU 20

Emenda u terminazzjoni

1. Dan il-Protokoll jista' jiġi emendat fi kwalunkwe hin bi ftehim reċiproku bejn il-Partijiet Kontraenti.

2. Meta l-Ftehim jiġi tterminat f'konformità mal-Artikolu 58(3) tal-Ftehim, dan il-Protokoll ma għandux jibqa' fis-seħh fid-data msemmija fl-Artikolu 58(4) tal-Ftehim.

3. Meta l-Ftehim ma jibqax fis-seħh, id-drittijiet u l-obbligi li l-individwi u l-operaturi ekonomiċi jkunu diġà kisbu bis-saħħa tal-Ftehim qabel id-data tal-waqfien tal-Ftehim għandhom jiġu ppreservati. Bi ftehim reċiproku, il-Partijiet Kontraenti għandhom jiddeċiedu liema azzjoni għandha tittiehed fir-rigward ta' drittijiet li qegħdin fil-proċess li jinkisbu.

Magħmul fi [...], fid-data [...], f'żewġ kopji bil-lingwa Bulgara, Kroata, Ċeka, Daniża, Netherlandiża, Ingliża, Estonjana, Finlandiża, Franċiża, Ġermaniża, Griega, Ungeriza, Irlandiża, Taljana, Latvjana, Litwana, Maltija, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, Żvediża, u kull test huwa awtentiku ugwalment.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Protokoll.

[Blokka tal-Firem (bl-effett ta', bl-24 lingwa kollha tal-UE: "Għall-Unjoni Ewropea" u "Għall-Konfederazzjoni Żvizzera")]

ANNESS DWAR L-APPLIKAZZJONI TAL-ARTIKOLU 13 TAL-PROTOKOLL

ARTIKOLU 1

Lista tal-attivitajiet tal-aġenziji, tas-sistemi ta' informazzjoni u ta' attivitajiet oħra tal-Unjoni
li għalihom l-Isvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament

L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għal dan li ġej:

(a) aġenziji:

xejn.

(b) sistemi ta' informazzjoni:

xejn.

(c) attivitajiet oħra:

xejn.

ARTIKOLU 2

Termini tal-pagament

1. Il-pagamenti dovuti skont l-Artikolu 13 tal-Protokoll għandhom isiru f'konformità ma' dan l-Artikolu.
2. Meta tohroġ is-sejha għall-fondi tas-sena finanzjarja, il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-Iżvizzera:
 - (a) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali; u
 - (b) l-ammont tal-miżata tal-partecipazzjoni.
3. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika lill-Iżvizzera, kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard mis-16 ta' April ta' kull sena finanzjarja, l-informazzjoni li ġejja fir-rigward tal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera:
 - (a) l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn tal-baġit annwali tal-Unjoni vvutat imnizzla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni għal kull aġenzija tal-Unjoni, filwaqt li għal kull aġenzija titqies kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definita fl-Artikolu 1, u l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn fir-rigward tal-baġit tal-Unjoni vvutat tas-sena inkwistjoni għall-baġit rilevanti tas-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra, li jkopru l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'konformità mal-Artikolu 1;
 - (b) l-ammont tal-miżata ta' partecipazzjoni msemmija fl-Artikolu 13(7) tal-Protokoll; kif ukoll

- (c) fir-rigward tal-aġenziji, fis-sena N+1, l-ammonti f'impenji baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni fir-rigward tal-baġit annwali tal-Unjoni mnizzla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena N.

4. Fuq il-bażi tal-abbozz tal-baġit tagħha, il-Kummissjoni għandha ttiprovdi stima tal-informazzjoni skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 3 malajr kemm jista' jkun, u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Settembru tas-sena finanzjarja.

5. Il-Kummissjoni għandha tohroġ lill-Iżvizzera, mhux aktar tard mis-16 ta' April u, jekk applikabbli lill-aġenzija, lis-sistema ta' informazzjoni jew lil attività oħra rilevanti, mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru ta' kull sena finanzjarja, sejha għal fondi li tikkorrispondu għall-kontribuzzjoni tal-Iżvizzera skont il-Ftehim għal kull waħda mill-aġenziji, mis-sistemi ta' informazzjoni u minn attivitajiet oħrajn li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera.

6. Is-sejha/sejhiet għall-fondi msemmija fil-paragrafu 5 għandha/għandhom tkun/ikunu strutturata/i f'pagamenti parzjali kif ġej:

- (a) l-ewwel pagament ta' kull sena, fir-rigward tas-sejha għal fondi li għandha tinhareġ sas-16 ta' April, għandu jikkorrispondu għal ammont sal-ekwivalenti tal-istima tal-kontribuzzjoni finanzjarja annwali tal-aġenzija, tas-sistema ta' informazzjoni jew ta' attività oħra inkwistjoni msemmija fil-paragrafu 4;

L-Iżvizzera għandha thallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinhareġ is-sejha għall-fondi;

- (b) fejn applikabbli, it-tieni pagament parzjali tas-sena, fir-rigward tas-sejha għal fondi li għandha tinħareġ mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru, għandu jikkorrispondi għad-differenza bejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 4 u l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5, fejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5 ikun oghla.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi sa mhux aktar tard mill-21 ta' Dicembru.

Għal kull sejha għall-fondi, l-Iżvizzera tista' tagħmel pagamenti separati għal kull aġenzija, sistema ta' informazzjoni jew attività oħra.

7. Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni tal-Protokoll, il-Kummissjoni għandha tohroġ sejha waħda għall-fondi, fi żmien 90 jum mid-dhul fis-seħh tal-Protokoll.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinħareġ is-sejha għall-fondi.

8. Kwalunkwe dewmien fil-pagament tal-kontribuzzjoni finanzjarja għandu jagħti lok għall-pagament ta' imghax ta' inadempjenza mill-Iżvizzera fuq l-ammont pendenti mid-data dovuta sal-jum li fih dak l-ammont pendenti jithallas kollu.

Ir-rata tal-imghax għall-ammonti riċevibbli mhux imħallsa fid-data dovuta għandha tkun ir-rata applikata mill-Bank Ċentrali Ewropew għall-operazzjonijiet ta' rifinanzjament ewlenin tiegħu, kif ippubblikata fis-serje C ta' *Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, fis-seħh fl-ewwel jum tax-xahar li fih taħbat id-data dovuta, jew 0 %, skont liema tkun l-oghla, biż-żieda ta' 3,5 punti percentwali.

ARTIKOLU 3

Aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni fid-dawl tal-implimentazzjoni

L-aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Iżvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni għandu jsir fis-sena N+1, meta l-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali tiġi aġġustata 'l fuq jew 'l isfel bid-differenza bejn il-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali u kontribuzzjoni aġġustata kkalkolata bl-applikazzjoni tal-kjavi ta' kontribuzzjoni tas-sena N għall-ammont ta' impenji baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N taħt il-linja/i baġitarja/i tas-sussidju rilevanti tal-Unjoni. Fejn applikabbli, id-differenza għandha tqis, għal kull aġenzija, il-kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata abbażi tal-percentwal kif iddefinita fl-Artikolu 1.

ARTIKOLU 4

Arrangamenti eżistenti

L-Artikolu 13 tal-Protokoll u dan l-Anness ma għandhomx japplikaw għal arrangamenti speċifiċi bejn l-Iżvizzera u l-Unjoni li jinkludu kontribuzzjonijiet finanzjarji mill-Iżvizzera. L-aġenziji, is-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra koperti minn tali arrangamenti huma dawn li ġejjin:

- TACHOnet, stabbilit bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/68 tal-21 ta' Jannar 2016 dwar il-proċeduri u l-ispeċifikazzjonijiet komuni meħtieġa għall-interkonnessjoni tar-reġistri elettronici tal-kards tas-sewwieqa (ĠU L 15, 22.1.2016, p. 51), kif emendat l-aħħar bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/1503 tal-25 ta' Awwissu 2017 (ĠU L 221, 26.8.2017, p. 10), kif applikabbli skont l-Anness 1 tal-Ftehim;

- il-Punt Uniku ta' Servizz (OSS, One-Stop Shop) tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji (ERA, European Union Agency for Railways), stabbilit bl-Artikolu 12 tar-Regolament (UE) 2016/796 tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 881/2004 (ĠU L 138, 26.5.2016, p. 1), skont l-Arrangament Amministrattiv Bejn l-Uffiċċju Federali Żvizzeru tat-Trasport u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji, magħmul fi Brussell fit-13 ta' Diċembru 2019.

ARTIKOLU 5

Ftehimiet tranżizzjonali

Fil-każ li d-data tad-dhul fis-seħh tal-Protokoll ma tkunx l-1 ta' Jannar, dan l-Artikolu għandu japplika b'deroga mill-Artikolu 2.

Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni tal-Protokoll, fir-rigward tal-kontribuzzjoni operazzjonali dovuta għas-sena inkwistjoni applikabbli għall-aġenzija rilevanti, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra, kif stabbilit f'konformità mal-Artikolu 13 tal-Protokoll u mal-Artikoli 1 sa 3 ta' dan l-Anness, il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha titnaqqas fuq bażi *pro rata temporis* billi l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali dovuta jiġi mmultiplikat skont il-proporzjon ta' dawn li ġejjin:

- (a) l-għadd ta' jiem kalendarji mid-data tad-dhul fis-seħh tal-Protokoll sal-31 ta' Diċembru tas-sena inkwistjoni; kif ukoll
- (b) l-għadd totali ta' jiem kalendarji tas-sena inkwistjoni.

APPENDIĊI DWAR IT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET PRELIMINARI

ARTIKOLU I.1

Kamp ta' Applikazzjoni

Jekk waħda mill-Partijiet Kontraenti (minn hawn 'il quddiem imsejha "partijiet") tissottometti tilwima għall-arbitraġġ f'konformità mal-Artikoli 10(2) jew 11(2) tal-Protokoll, għandhom japplikaw ir-regoli stabbiliti f'dan l-Appendiċi.

ARTIKOLU I.2

Servizzi ta' registru u ta' segretarjat

L-Uffiċċju Internazzjonali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ f'The Hague (minn hawn 'il quddiem imsejjah "l-Uffiċċju Internazzjonali") għandu jwettaq il-funzjonijiet ta' registru u jipprovdi s-servizzi tas-segretarjat meħtieġa.

ARTIKOLU I.3

Notifiki u kalkolu tat-termini

1. In-notifiki, inklużi l-komunikazzjonijiet jew il-proposti, jistgħu jintbagħtu bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni li jiċċertifika t-trażmissjoni tagħhom, jew li jippermettilhom li jiġu ċċertifikati.
2. Dawn in-notifiki jistgħu jintbagħtu b'mod elettroniku biss jekk indirizz ikun intgħażel jew gie awtorizzat minn parti speċifikament għal dan il-għan.
3. Tali notifiki nnotifikati lill-partijiet għandhom jintbagħtu, għall-Iżvizzera, lid-Divizjoni tal-Ewropa tal-Iżvizzera tad-Dipartiment Federali tal-Affarijiet Barranin u, għall-Unjoni, lis-Servizz Legali tal-Kummissjoni.
4. Kwalunkwe terminu stabbilit f'dan l-Appendiċi għandu jibda mill-jum wara li jsehh avveniment jew issir azzjoni. Jekk l-aħħar jum għall-konsenja ta' dokument jahbat f'jum mhux tax-xogħol tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew tal-gvern tal-Iżvizzera, il-perjodu ta' zmien għall-konsenja tad-dokument għandu jintemm fl-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss. Il-jum mhux tax-xogħol li jaqgħu fil-perjodu ta' zmien għandhom jingħaddu.

ARTIKOLU I.4

Notifika ta' arbitraġġ

1. Il-parti li tiegħu l-inizjattiva li tuża l-arbitraġġ (minn hawn 'il quddiem imsejha "rikorrent") għandha tibgħat lill-parti l-oħra (minn hawn 'il quddiem imsejha "intimat") u lill-Uffiċċju Internazzjonali notifika ta' arbitraġġ.

2. Il-proċedimenti ta' arbitraġġ għandhom jittqiesu li jibdwu fid-data li fiha l-intimat jirċievi n-notifika ta' arbitraġġ.

3. In-notifika ta' arbitraġġ għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

- (a) it-talba li t-tilwima tiġi riferuta għall-arbitraġġ;
- (b) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
- (c) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tar-rikorrent;
- (d) il-bażi legali tal-proċedimenti (l-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll) u:
 - (i) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, il-kwistjoni li tikkawża t-tilwima kif imdahhla uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fuq l-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 10(1) tal-Protokoll; kif ukoll
 - (ii) fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, kwalunkwe miżura ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 10(5) tal-Protokoll u l-miżuri ta' kumpens kkontestati;
- (e) l-għażla ta' kwalunkwe regola li tikkawża t-tilwima jew relatata magħha;
- (f) deskrizzjoni qasira tat-tilwima; u
- (g) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinħatru hames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.

4. Fil-kazijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, in-notifika ta' arbitraġġ jista' jkun fiha ukoll informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviju quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

5. Kwalunkwe dikjarazzjoni dwar is-suffiċjenza tan-notifika ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni l-kostituzzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU I.5

Risposta għan-notifika ta' arbitraġġ

1. Fi żmien 60 jum minn meta jirċievi n-notifika ta' arbitraġġ, l-intimat għandu jibgħat risposta għan-notifika ta' arbitraġġ lir-rikorrent u lill-Uffiċċju Internazzjonali, li għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

- (a) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
- (b) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tal-intimat;
- (c) risposta għall-informazzjoni mogħtija fin-notifika ta' arbitraġġ f'konformità mal-punti (d) sa (f) tal-Artikolu I.4(3); kif ukoll
- (d) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru hames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.

2. Fil-kazijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, ir-risposta għan-notifika ta' arbitraġġ jista' jkun fiha wkoll risposta għall-informazzjoni mogħtija fin-notifika ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu I.4(4) ta' dan l-Appendiċi u informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviju lill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea.

3. In-nuqqas ta' risposta jew risposta mhux kompluta jew tardiva, mill-intimat għan-notifika ta' arbitraġġ ma għandux jipprevjeni l-kostituzzjoni ta' tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

4. Jekk l-intimat jitlob li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun magħmul minn hames arbitri fir-risposta tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ, ir-rikorrent għandu jahtar tribunal addizzjonali fi żmien 30 jum minn meta jirċievi r-risposta għan-notifika ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU I.6

Rappreżentanza u għajnuna

1. Il-partijiet għandhom ikunu rrappreżentati quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ minn aġent wieħed jew aktar. L-aġenti jistgħu jigu meġhuna minn konsulenti jew avukati.

2. Kwalunkwe bidla fl-aġenti jew fl-indirizzi tagħhom għandha tiġi nnotifikata lill-parti l-oħra, lill-Uffiċċju Internazzjonali u lit-tribunal tal-arbitraġġ. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi kwalunkwe hin, fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq it-talba ta' parti, jitlob prova tas-setgħat mogħtija lill-aġenti tal-partijiet.

KAPITOLU II

KOMPOŻIZZJONI TAT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU II.1

Ghadd ta' arbitri

Tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn tliet arbitri. Jekk ir-rikorrent fin-notifika ta' arbitraġġ tiegħu jew l-intimat fir-risposta tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ jitlob dan, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn hames arbitri.

ARTIKOLU II.2

Hatra tal-arbitri

1. Jekk għandhom jinhatru tliet arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar wiehed minnhom. Iz-żewġ arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu t-tielet arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. Jekk għandhom jinhatru hames arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar tnejn minnhom. L-erba' arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu l-hames arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.

3. Jekk, fi żmien 30 jum mill-hatra tal-aħħar arbitru mahtur mill-partijiet, l-arbitri ma jkunux laħqu ftehim dwar l-ghazla tal-president tat-tribunal tal-arbitraġġ, il-president għandu jinhatar mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.
4. Biex tiġi meġġuna l-ghazla tal-arbitri li għandhom jiffurmaw it-tribunal tal-arbitraġġ, għandha tiġi stabbilita u aġġornata meta jkun mehtieġ lista indikattiva ta' persuni li għandhom il-kwalifiki msemmija fil-paragrafu 6, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar is-saħħa, magħmul fi [...] fid-data [...] (minn hawn 'il quddiem imsejjah "il-Ftehim dwar is-saħħa"), il-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar kummerċ fi prodotti agrikoli, magħmul fil-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjah il-"Ftehim dwar kummerċ fi prodotti agrikoli") u l-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea, magħmul fi [...] fid-data [...] (minn hawn 'il quddiem imsejjah il-"Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regoli tal-Iżvizzera"). Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b'deċizzjoni għall-finijiet tal-Ftehim.
5. Meta parti tonqos milli tahtar arbitru, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu jahtar dak l-arbitru mil-lista msemmija fil-paragrafu 4. Fin-nuqqas ta' tali lista, l-arbitru għandu jinhatar bil-polza mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ mill-individwi li jkunu ġew proposti formalment minn parti wahda jew miż-żewġ partijiet għall-finijiet tal-paragrafu 4.

6. Il-persuni li jikkostitwixxu t-tribunal tal-arbitraġġ għandhom ikunu persuni kkwalifikati hafna, b'rabtiet jew mingħajrhom mal-partijiet, li l-indipendenza u n-nuqqas ta' kunflitti ta' interess tagħhom huma garantiti, flimkien ma' firxa wiesgħa ta' esperjenza. B'mod partikolari, huma għandhom ikunu wrew għarfien espert fil-ligi u fil-kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim; ma għandhomx jieħdu struzzjonijiet minn kwalunkwe parti; u għandhom iservu fil-kapaċitajiet individwali tagħhom u ma jiddux struzzjonijiet mingħand kwalunkwe organizzazzjoni jew gvern fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mat-tilwima. Il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu wkoll esperjenza fil-proċeduri għas-soluzzjoni tat-tilwim.

ARTIKOLU II.3

Dikjarazzjonijiet tal-arbitri

1. Meta persuna titqies għall-ħatra bħala arbitru, dik il-persuna għandha tirrapporta ċ-ċirkostanzi kollha li x'aktarx iwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tagħha. Mill-ħatra u matul il-proċedimenti kollha ta' arbitraġġ, arbitru għandu jirrapporta tali ċirkostanzi lill-partijiet u lill-arbitri l-oħra mingħajr dewmien, jekk l-arbitru ma jkunx diġà għamel dan.
2. Kwalunkwe arbitru jista' jitkeċċa jekk ikunu jeżistu ċirkostanzi li jistgħu jwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tiegħu.
3. Parti tista' titlob biss it-tkeċċija ta' arbitru li tkun ħatret għal raġuni li ssir magħrufa lilha wara dik il-ħatra.
4. Jekk arbitru jonqos milli jaġixxi jew jekk ikun impossibbli *de jure* jew *de facto* li arbitru jissodisfa r-rwol tiegħu jew tagħha, għandha tapplika l-proċedura għat-tkeċċija tal-arbitri stabbilita fl-Artikolu II.4.

ARTIKOLU II.4

Tkeċċija tal-arbitri

1. Kwalunkwe parti li tkun tixtieq tkeċċi arbitru għandha tagħmel talba għal tkeċċija fi żmien 30 jum mid-data li fiha tiġi nnotifikata bil-hatra ta' dak l-arbitru jew fi żmien 30 jum mid-data li fiha ssir konxja taċ-ċirkostanzi msemmija fl-Artikolu II.3.
2. It-talba għal tkeċċija għandha tintbagħat lill-parti l-oħra, lill-arbitru li jkun tkeċċa, lill-arbitri l-oħra u lill-Uffiċċju Internazzjonali. Din għandha tistabbilixxi r-raġunijiet għat-talba għal tkeċċija.
3. Meta tkun saret talba għal tkeċċija, il-parti l-oħra tista' taċċetta t-talba għal tkeċċija. L-arbitru inkwistjoni jista' wkoll jirriżenja. L-aċċettazzjoni jew ir-riżenja ma timplikax rikonoxximent tar-raġunijiet għat-talba għal tkeċċija.
4. Jekk, fi żmien 15-il jum mid-data tan-notifika tat-talba għal tkeċċija, il-parti l-oħra ma taċċettax it-talba għal tkeċċija jew l-arbitru inkwistjoni ma jirriżenjax, il-parti li titlob it-tkeċċija tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ jiehu deċiżjoni dwar it-tkeċċija.
5. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tindika r-raġunijiet għal dik id-deċiżjoni.

ARTIKOLU II.5

Sostituzzjoni ta' arbitru

1. Bla ħsara għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ li jiġi ssostitwit arbitru matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, għandha tiġi maħtura jew magħzula sostituzzjoni f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu II.2 applikabbli għall-ħatra jew għall-għażla tal-arbitru li għandu jiġi ssostitwit. Dik il-proċedura għandha tapplika anke jekk parti waħda ma tkunx eżerċitat id-dritt tagħha li tahtar jew li tipparteċipa fil-ħatra tal-arbitru li għandu jiġi ssostitwit.
2. Fil-każ ta' sostituzzjoni ta' arbitru, il-proċedura għandha terġa' tibda fl-istadju fejn l-arbitru ssostitwit ikun waqaf iwettaq il-funzjonijiet tiegħu, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor.

ARTIKOLU II.6

Esklużjoni tar-responsabbiltà

Hlief f'każijiet ta' mgħiba ħażina intenzjonata jew negligenza gravi, il-partijiet jirrinunzjaw, sa fejn ikun permess mil-liġi applikabbli, kwalunkwe azzjoni kontra l-arbitri għal kwalunkwe att jew ommissjoni b'rabta mal-arbitraġġ.

KAPITOLU III

PROCEDIMENTI TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU III.1

Dispożizzjonijiet ġenerali

1. Id-data tal-istabbiliment tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tkun id-data li fiha l-aħħar arbitru jkun aċċetta l-ħatra tiegħu.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiżgura li l-partijiet jiġu ttrattati b'mod ugwali u li, fi stadju xieraq tal-proċedimenti, kull waħda minnhom ikollha biżżejjed possibbiltà li tasserixxi d-drittijiet tagħha u tippreżenta l-każ tagħha. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jmexxi l-proċedimenti b'tali mod li jevita d-dewmien u n-nefqa mhux meħtieġa u jiżgura li t-tilwima bejn il-partijiet tiġi solvuta.
3. Għandha tiġi organizzata seduta, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor, wara li jkun sema' lill-partijiet.
4. Meta parti tibgħat komunikazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ, hija għandha tagħmel dan permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali u għandha tibgħat kopja lill-parti l-oħra fl-istess ħin. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja ta' dik il-komunikazzjoni lil kull wieħed mill-arbitri.

ARTIKOLU III.2

Post tal-arbitraġġ

Il-post tal-arbitraġġ huwa The Hague. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk ċirkostanzi eċċezzjonali jkunu jirrikjedu dan, jiltaqa' fi kwalunkwe post ieħor li jqis xieraq għad-deliberazzjonijiet tiegħu.

ARTIKOLU III.3

Lingwa

1. Il-lingwi tal-proċedimenti għandhom ikunu bil-Franċiż u bl-Ingliż.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jordna li d-dokumenti kollha meħmuża mat-talba tar-rikorrent jew ir-risposta tal-intimat u d-dokumenti addizzjonali kollha ppreżentati matul il-proċedimenti, sottomessi bil-lingwa originali tagħhom, ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni f'waħda mil-lingwi tal-proċedimenti.

ARTIKOLU III.4

Talba tar-rikorrent

1. Ir-rikorrent għandu jibgħat it-talba tiegħu bil-miktub lill-intimat u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fit-terminu stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. Ir-rikorrent jista' jiddeċiedi li jqis in-notifika ta' arbitraġġ tiegħu msemija fl-Artikolu I.4 t-talba tiegħu, dment li din tissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. It-talba tar-rikorrent għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-informazzjoni stabbilita fil-punti (b) sa (f) tal-Artikolu I.4(3);

(b) dikjarazzjoni tal-fatti sottomessi b'appoġġ għat-talba; u

(c) l-argumenti legali mressqa b'appoġġ għat-talba.

3. It-talba tar-rikorrent għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u prova oħra msemmija mir-rikorrent jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-talba tar-rikorrent għandu jkun fiha wkoll, kemm jista' jkun, informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.5

Risposta tal-intimat

1. L-intimat għandu jibgħat ir-risposta tiegħu bil-miktub lir-rikorrent u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fit-terminu stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. L-intimat jista' jiddeċiedi li jqis ir-risposta għan-notifika ta' arbitraġġ imsemmija fl-Artikolu I.5 bħala r-risposta tiegħu, dment li r-risposta għan-notifika ta' arbitraġġ tissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. Ir-risposta tal-intimat għandha twieġeb għall-punti fit-talba tar-rikorrent indikati f'konformità mal-punti (a) sa (c) tal-Artikolu III.4(2) ta' dan l-Appendiċi. Sa fejn ikun possibbli, din għandha tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u prova oħra msemmija mill-intimat jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-talba tar-rikorrent għandu jkun fiha wkoll, kemm jista' jkun, informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. Fir-risposta tal-intimat, jew fi stadju aktar tard fil-proċedimenti ta' arbitraġġ jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li dawk ikun iġġustifikat miċ-ċirkostanzi, l-intimat jista' jressaq kontrotalba dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikollu ġurisdizzjoni fir-rigward tagħha.
4. L-Artikolu III.4(2) u (3) għandu japplika għal kontrotalba.

ARTIKOLU III.6

Ġurisdizzjoni tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar jekk għandux ġurisdizzjoni abbażi tal-Artikoli 10(2) jew 11(2) tal-Protokoll.
2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu mandat biex jeżamina l-kwistjoni li qed tikkawża t-tilwima kif ippreżentata uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fuq l-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 10(1) tal-Protokoll.

3. Fil-kazijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ li jkun sema' l-kaz ewlieni għandu jkollu mandat biex jeżamina l-proporzjonalità tal-miżuri ta' kumpens kkontestati, inkluż meta dawk il-miżuri jkunu ttiehdu kompletament jew parzjalment fi ftehim bilaterali iehor fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.

4. Ogġezzjoni preliminari ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir mhux aktar tard mir-risposta tal-intimat jew, fil-kaz ta' kontrotalba, fir-risposta. Il-fatt li parti tkun ħatret arbitru jew tkun ħadet sehem fil-ħatra tiegħu ma għandux iċaħhadha mid-dritt li tagħmel tali ogġezzjoni preliminari. L-ogġezzjoni preliminari li t-tilwima taqbeż is-setgħat tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir hekk kif titqajjem il-kwistjoni li allegatament tmur lil hinn mis-setgħat tiegħu matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ. Fi kwalunkwe kaz, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jippermetti ogġezzjoni preliminari magħmula wara li jkun għadda t-terminu stabbilit jekk jemmin li d-dewmien kien għal raġuni valida.

5. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi dwar l-ogġezzjoni preliminari msemmija fil-paragrafu 4 jew billi jittrattaha bħala kwistjoni preliminari jew fid-deċizjoni dwar il-mertu tal-kaz.

ARTIKOLU III.7

Sottomissjonijiet oħrajn bil-miktub

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, jiddeċiedi liema sottomissjonijiet oħrajn bil-miktub, minbarra t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, il-partijiet għandhom jew jistgħu jissottomettu u għandu jstabbilixxi t-terminu għas-sottomissjoni tagħhom.

ARTIKOLU III.8

Termini

1. It-termini stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ għall-komunikazzjoni tad-dokumenti bil-miktub, inklużi t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, ma għandhomx jaqbżu d-90 jum, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiehdu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 12-il xahar mid-data meta jkun gie stabbilit. F'ċirkostanzi eċċezzjonali ta' diffikultà partikolari, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jestendi dak il-perjodu sa 3 xhur addizzjonali.
3. It-termini stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jitnaqqsu bin-nofs:
 - (a) fuq talba tar-rikorrent jew tal-intimat, jekk, fi żmien 30 jum minn dik it-talba, it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi, wara li jkun sema' lill-parti l-oħra, li l-każ huwa urgenti; jew
 - (b) il-partijiet hekk jiftiehm.
4. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiehdu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 6 xhur mid-data li fiha l-miżuri ta' kumpens ikunu ġew innotifikati f'konformità mal-Artikolu 11(1) tal-Protokoll.

ARTIKOLU III.9

Rinviji lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea

1. Fl-applikazzjoni tal-Artikolu 7 u l-Artikolu 10(3) tal-Protokoll, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fi kwalunkwe hin fil-proċedimenti, dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun jista' jiddefinixxi b'mod preċiż biżżejjed l-isfond legali u fattwali tal-każ, u l-mistoqsijiet legali li jqajjem.

Il-proċedimenti quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ għandhom jiġu sospizi sakemm il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tkun tat is-sentenza tagħha.

3. Kull parti tista' tibgħat talba motivata lit-tribunal tal-arbitraġġ biex tagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirrifjuta tali talba jekk iqis li l-kundizzjonijiet għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea msemija fil-paragrafu 1 ma humiex issodisfati. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jirrifjuta talba ta' parti għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, huwa għandu jagħti r-raġunijiet għad-deċiżjoni tiegħu fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea permezz ta' notifika. In-notifika għandha mill-inqas ikollha l-informazzjoni li ġejja:

(a) deskrizzjoni qasira tat-tilwima;

(b) l-att(i) legali tal-Unjoni u/jew id-dispożizzjoni(jiet) tal-Ftehim inkwistjoni; u

- (c) il-kunċett tad-dritt tal-Unjoni li għandu jiġi interpretat f'konformità mal-Artikolu 7(2) tal-Protokoll.

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħti notifika ta' rinviu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea lill-partijiet.

5. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tapplika, b'analogija, ir-regoli ta' proċedura interni applikabbli għall-eżerċizzju tal-guriżdizzjoni tagħha biex tagħti deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni tat-Trattati u l-atti magħmula mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni.

6. L-aġenti u l-avukati awtorizzati li jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ skont l-Artikoli I.4, I.5, III.4 u III.5 għandhom ikunu awtorizzati li jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.10

Mizuri interim

1. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 11(2) tal-Protokoll, kwalunkwe parti tista', fi kwalunkwe stadju tal-proċedura ta' arbitraġġ, tressaq rikors għal mizuri interim li jikkonsistu fis-sospensjoni tal-mizuri ta' kumpens.

2. Rikors skont il-paragrafu 1 għandu jiddikjara s-sugġett tal-proċedimenti, iċ-ċirkostanzi li jagħtu lok għal urġenza u l-eċċezzjonijiet ta' fatt u ta' liġi li jistabbilixxu każ *prima facie* għall-mizuri interim mitluba fir-rikors. Dan għandu jinkludi l-provi u l-offerti ta' provi kollha disponibbli biex jiġġustifikaw l-għoti tal-mizuri interim.

3. Il-parti li titlob il-miżuri interim għandha tibgħat ir-rikors tagħha bil-miktub lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu qasir li fih dik il-parti l-oħra tista' tippreżenta osservazzjonijiet bil-miktub jew orali.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, fi żmien xahar mis-sottomissjoni tar-rikors imsemmi fil-paragrafu 1, jadotta deċiżjoni dwar is-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens kkontestati jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) it-tribunal tal-arbitraġġ huwa sodisfatt *prima facie* bil-mertu tal-każ ippreżentat mill-parti li titlob il-miżuri interim fir-rikors tagħha;
- (b) it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li, sakemm tittiehed id-deċiżjoni finali tiegħu, il-parti li titlob il-miżuri interim iġġarrab dannu serju u irreparabbli fin-nuqqas tas-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens; u
- (c) il-ħsara kkawżata lill-parti li titlob il-miżuri interim bl-applikazzjoni immedjata tal-miżuri ta' kumpens kkontestati hija akbar mill-interess fl-applikazzjoni immedjata u effettiva ta' dawk il-miżuri.

5. Is-sospensjoni tal-proċedimenti msemmija fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu III.9(2) ma għandhiex tapplika fi proċedimenti skont dan l-Artikolu.

6. Deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 għandu jkollha biss effett interim u għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ dwar il-mertu tal-każ.

7. Sakemm id-deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu ma tistabbilixxix data aktar kmieni għat-tmiem tas-sospensjoni, is-sospensjoni għandha tiskadi meta tittiehed id-deċiżjoni finali skont l-Artikolu 11(2) tal-Protokoll.

8. Sabiex jiġi evitat kull dubju, għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, huwa mifhum li, meta jitqiesu l-interessi rispettivi tal-parti li titlob il-miżuri interim u tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jqis dawk tal-individwi u tal-operaturi ekonomiċi tal-partijiet, iżda dik il-kunsiderazzjoni ma għandhiex tammonta għall-għoti ta' kwalunkwe *locus standi* lil tali individwi jew operaturi ekonomiċi quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU III.11

Provi

1. Kull parti għandha tressaq provi tal-fatti li jiffurmaw ir-raġunijiet tat-talba tagħha jew tad-difiża tagħha.

2. Fuq talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jitlob mingħand il-partijiet l-informazzjoni rilevanti li huwa jqis neċessarja u xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu biex il-partijiet jirrispondu għat-talba tiegħu.

3. B'talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex minn kwalunkwe sors kwalunkwe informazzjoni li huwa jqis li hija xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jitlob ukoll l-opinjoni ta' esperti kif iqis xieraq u soġġett għal kwalunkwe terminu u kundizzjoni miftiehma mill-Partijiet, fejn applikabbli.

4. Kwalunkwe informazzjoni li tinkiseb mit-tribunal tal-arbitraġġ skont dan l-Artikolu għandha ssir disponibbli għall-partijiet, u l-partijiet jistgħu jipprezentaw kummenti dwar dik l-informazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ.

5. Wara li jitlob il-fehmiet tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jadotta miżuri xierqa biex jindirizza kwalunkwe kwistjoni mqajma minn parti fir-rigward tal-protezzjoni tad-data personali, tas-segretezza professjonali u tal-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.
6. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun l-imħallef tal-ammissibbiltà, tar-rilevanza u tas-saħħa tal-provi ppreżentati.

ARTIKOLU III.12

Seduti

1. Meta tkun trid issir seduta, it-tribunal tal-arbitraġġ, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, għandu jinnotifika lill-partijiet kmieni biżżejjed qabel id-data, il-ħin u l-post tas-seduta.
2. Is-seduta għandha tkun pubblika, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ, *ex officio* jew fuq talba tal-partijiet, ma jiddeċidix mod ieħor għal raġunijiet serji.
3. Il-minuti ta' kull seduta għandhom jinkitbu u jiġu ffirmati mill-president tat-tribunal tal-arbitraġġ. Dawk il-minuti biss għandhom ikunu awtentiċi.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi li jwettaq is-seduta virtwalment f'konformità mal-prattika tal-Uffiċċju Internazzjonali. Il-partijiet għandhom jiġu informati b'din il-prattika fil-ħin. F'tali każijiet, għandhom japplikaw il-paragrafu 1, *mutatis mutandis*, u l-paragrafu 3.

ARTIKOLU III.13

Kontumaċja

1. Jekk, fit-terminu stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, ir-rikorrent ma jkunx ippreżenta t-talba tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-għeluq tal-proċedimenti ta' arbitraġġ, sakemm ma jkunx hemm mistoqsijiet pendenti li dwarhom tista' tkun meħtieġa deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li jkun xieraq li jagħmel dan.

Jekk, fit-terminu stabbilit minn dan l-Appendiċi jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, l-intimat ma jkunx ippreżenta r-risposta tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ jew ir-risposta tal-intimat, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti, mingħajr ma jqis li l-kontumaċja *per se* tikkostitwixxi aċċettazzjoni tal-allegazzjonijiet tar-rikorrent.

It-tieni subparagrafu japplika wkoll meta l-applikant jonqos milli jissottometti risposta għal kontrotalba.

2. Jekk parti, li tkun debitament imsejha f'konformità mal-Artikolu III.12(1), ma tidhirx f'seduta u ma tagħtix raġuni suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jkompli bl-arbitraġġ.

3. Jekk parti, li tkun debitament mistiedna mit-tribunal tal-arbitraġġ biex tressaq aktar provi, tonqos milli tagħmel dan fit-termini stabbiliti mingħajr ma turi raġuni suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi abbażi tal-provi li jkollu disponibbli.

ARTIKOLU III.14

Gheluq tal-proċedura

1. Meta jintwera li l-partijiet kellhom b'mod raġonevoli l-possibbiltà li jipprezentaw l-argumenti tagħhom, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddikjara l-għeluq tal-proċedimenti.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iqis li jkun meħtieġ minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, jiddeċiedi fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti biex jerġa' jiftaħ il-proċedimenti fi kwalunkwe hin qabel ma jkun ha d-deċiżjoni tiegħu.

KAPITOLU IV

DEĊIŻJONI

ARTIKOLU IV.1

Deċiżjonijiet

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel hiltu biex jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu b'konsens. Jekk, madankollu, ikun impossibbli li tittiehed deċiżjoni b'konsens, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tittiehed mill-maġġoranza tal-arbitri.

ARTIKOLU IV.2

Forma u effett tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiehu deċiżjonijiet separati dwar kwistjonijiet differenti f'hinijiet differenti.
2. Id-deċiżjonijiet kollha għandhom jinħarġu bil-miktub u għandhom jiddikjaraw ir-raġunijiet li fuqhom huma bbażati. Dawn għandhom ikunu finali u vinkolanti fuq il-partijiet.
3. Id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tiġi ffirmata mill-arbitri, għandu jkun fiha data li fiha tkun ittiehdet u għandha tiddikjara l-post tal-arbitraġġ. Kopja tad-deċiżjoni ffirmata mill-arbitri għandha tiġi kkomunikata lill-partijiet mill-Uffiċċju Internazzjonali.
4. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika.

Meta l-Uffiċċju Internazzjonali jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika, huwa għandu jirrispetta r-regoli rilevanti dwar il-protezzjoni tad-data personali, is-segretezza professjonali u l-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.

Ir-regoli msemmija fit-tieni subparagrafu għandhom ikunu identiċi għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll għall-Ftehim dwar is-saħħa, il-Ftehim dwar kummerċ fi prodotti agrikoli u l-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jagħgorna daww ir-regoli b'deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

5. Il-partijiet għandhom jikkonformaw mad-deċiżjonijiet kollha tat-tribunal tal-arbitraġġ mingħajr dewmien.

6. Fil-kazijiet imsemmija fl-Artikolu 10(2) tal-Protokoll, wara li jkun kiseb l-opinjoni tal-partijiet, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu raġonevoli fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-kaz biex jikkonforma mad-deċiżjoni tiegħu f'konformità mal-Artikolu 10(5) tal-Protokoll filwaqt li jqis il-proċeduri interni tal-partijiet.

ARTIKOLU IV.3

Ligi applikabbli, regoli ta' interpretazzjoni, medjatur

1. Il-ligi applikabbli tikkonsisti fil-Ftehim, l-atti legali tal-Unjoni li ssir referenza għalihom, kif ukoll kwalunkwe regola oħra tad-dritt internazzjonali rilevanti għall-applikazzjoni ta' dawk l-istrumenti.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi f'konformità mar-regoli ta' interpretazzjoni msemmija fl-Artikolu 7 tal-Protokoll.
3. Id-deċiżjonijiet minn qabel meħuda minn korp għas-soluzzjoni tat-tilwim fir-rigward tal-proporzjonalità ta' miżuri ta' kumpens skont ftehim bilaterali ieħor fost dawk imsemmija fl-Artikolu 11(1) tal-Protokoll għandhom ikunu vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ ma għandux jithalla jiddeċiedi bhala medjatur jew *ex aequo et bono*.

ARTIKOLU IV.4

Soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku jew raġunijiet oħra għall-gheluq tal-proċedimenti

1. Il-partijiet jistgħu, fi kwalunkwe hin, jaqblu b'mod reċiproku dwar soluzzjoni għat-tilwima tagħhom. Huma għandhom jikkomunikaw b'mod kongunt kwalunkwe tali soluzzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ. Jekk is-soluzzjoni tirrikjedi l-approvazzjoni skont il-proċeduri relevanti domestiċi ta' kwalunkwe waħda mill-partijiet, in-notifika għandha tirreferi għal dak ir-rekwiżit, u l-proċedura tal-arbitraġġ għandha tiġi sospiza. Jekk tali approvazzjoni ma tkunx meħtieġa, jew man-notifika tat-tlestija ta' kwalunkwe tali proċedura domestika, il-proċedura tal-arbitraġġ għandha tinghalaq.

2. Jekk, matul il-proċedimenti, ir-rikorrent jinforma lit-tribunal tal-arbitraġġ bil-miktub li ma jixtieqx ikompli bil-proċedimenti, u jekk, fid-data li fiha tasal dik il-komunikazzjoni mit-tribunal tal-arbitraġġ, l-intimat ikun għadu ma ħa l-ebda pass fil-proċedimenti, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jgħid ordni li tirregistra uffiċjalment l-gheluq tal-proċedimenti. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar il-kostijiet, li għandhom jithallsu mir-rikorrent, jekk dan jidher ġustifikat mill-imġiba ta' dik il-parti.

3. Jekk, qabel ma tittiehed id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonkludi li l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti tkun saret bla skop jew impossibbli għal kwalunkwe raġun għajr dawk imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jinforma lill-partijiet bl-intenzjoni tiegħu li jgħid ordni li tagħlaq il-proċedimenti.

L-ewwel subparagrafu ma japplikax meta jkun hemm kwistjonijiet pendenti li dwarhom jista' jkun meħtieġ li tittiehed deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiġġudika li jkun xieraq li jsir dan.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jikkomunika lill-partijiet kopja tad-digriet li jagħlaq il-proċedimenti ta' arbitraġġ jew tad-deċiżjoni meħuda bi ftehim bejn il-partijiet, iffirmata mill-arbitri. L-Artikolu IV.2(2) sa (5) għandu japplika għad-deċiżjonijiet ta' arbitraġġ meħuda bi ftehim bejn il-partijiet.

ARTIKOLU IV.5

Korrezzjoni tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. Fi żmien 30 jum minn meta tirċievi d-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, parti tista', billi tagħti notifika lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, titlob lit-tribunal tal-arbitraġġ jikkoreġi fit-test tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ kwalunkwe żball fil-komputazzjoni, kwalunkwe żball klerikali jew tipografiku, jew kwalunkwe żball jew ommissjoni ta' natura simili. Jekk iqis li t-talba hija ġġustifikata, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel il-korrezzjoni fi żmien 45 jum minn meta jirċievi t-talba. It-talba ma għandux ikollha effett ta' sospensjoni fuq it-terminu previst fl-Artikolu IV.2(6).
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi żmien 30 jum mill-komunikazzjoni tad-deċiżjoni tiegħu, jagħmel il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 fuq inizzjattiva tiegħu stess.
3. Il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom isiru bil-miktub u jiffurmaw parti integrali mid-deċiżjoni. Għandu japplika l-Artikolu IV.2(2) sa (5).

ARTIKOLU IV.6

Onorarji tal-arbitri

1. L-onorarji msemija fl-Artikolu IV.7 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li titqies il-komplessità tal-każ, iż-żmien li l-arbitri jqattgħu fuq dan u ċ-ċirkostanzi rilevanti l-oħrajn kollha.
2. Għandha tiġi stabbilita u aġġornata, meta jkun meħtieġ, lista ta' kumpens ta' kuljum u ta' sigħat massimi u minimi, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll il-Ftehim dwar is-saħħa, il-Ftehim dwar kummerċ fi prodotti agrikoli u l-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b'deċiżjoni għall-finijiet tal-Ftehim.

ARTIKOLU IV.7

Kostijiet

1. Kull parti għandha tħallas il-kostijiet tagħha stess u nofs il-kostijiet tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi l-kostijiet tiegħu fid-deċiżjoni tiegħu dwar il-mertu tal-każ. Dawk il-kostijiet għandhom jinkludu biss:
 - (a) l-onorarji tal-arbitri, li għandhom jiġu ddikjarati separatament għal kull arbitru u li għandhom jiġu stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ innifsu f'konformità mal-Artikolu IV.6;

(b) l-ispejjeż tal-ivvjagġar u spejjeż oħra li jgarrbu l-arbitri; u

(c) l-onorarji u l-ispejjeż tal-Uffiċċju Internazzjonali.

3. Il-kostijiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-ammont fit-tilwima, il-kumplexità tat-tilwima, iż-żmien li l-arbitri u kwalunkwe espert mahtur mit-tribunal tal-arbitraġġ ikunu qattgħu fuqu u kwalunkwe ċirkostanza rilevanti oħra.

ARTIKOLU IV.8

Depożitu tal-kostijiet

1. Fil-bidu tal-arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob lill-partijiet biex jiddepożitaw ammont ugwali bħala pagament antiċipat għall-kostijiet imsemmija fl-Artikolu IV.7(2).

2. Matul il-proċedimenti tal-arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob lill-partijiet depożiti supplimentari għal dawk imsemmija fil-paragrafu 1.

3. L-ammonti kollha ddepożitati mill-partijiet fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom jithallsu lill-Uffiċċju Internazzjonali u jithallsu minnu biex ikopru l-kostijiet effettivament imgarrba, inklużi, b'mod partikolari, l-onorarji mħallsa lill-arbitri u lill-Uffiċċju Internazzjonali.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU V.1

Emendi

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta, b'decizjoni, emendi għal dan l-Appendiċi.

PROTOKOLL DWAR L-GHAJNUNA MILL-ISTAT
GHALL-FTEHIM
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA
DWAR IL-ĠARR TA' MERKANZIJA U PASSIĠĠIERI
BIL-FERROVIJA U BIT-TRIQ

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni",

min-naħa,

u

IL-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Iżvizzera",

min-naħa l-oħra,

minn hawn 'il quddiem imsejha individwalment "Parti Kontraenti" u flimkien imsejha l-"Partijiet Kontraenti",

WAQT LI GĦANDHOM L-GĦAN li jsaħhu u japprofondixxu l-parteciġazzjoni tal-Iżvizzera u tal-impriżi tagħha fis-suq intern tal-Unjoni, li fih l-Iżvizzera tipparteċipa abbażi tal-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferroviji u tat-triq, li sar fil-Lussemburgu fit-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-"Ftehim");

JIRRIKONNOXXU li l-funzjonament xieraq u l-omoġeneità fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera jirrikjedu kundizzjonijiet ekwi għall-kompetizzjoni bejn l-impriżi Żvizzeri u tal-Unjoni bbażati fuq regoli sostantivi u proċedurali ekwivalenti għal dawk li japplikaw fis-suq intern fir-rigward tal-ġajjnuna mill-Istat;

JAFFERMAW MILL-ĠDID l-awtonomija tal-Partijiet Kontraenti u r-rwol u l-kompetenzi tal-istituzzjonijiet tagħhom u, sa fejn hija kkonċernata l-Iżvizzera, ir-rispett għall-prinċipji li jirriżultaw mill-ordni kostituzzjonali tagħha, inkluża d-demokrazija diretta, is-separazzjoni tas-setgħat, u l-federaliżmu;

FTEHMU KIF ĠEJ:

ARTIKOLU 1

Ghanijiet

L-objettivi ta' dan il-Protokoll huma li jiżguraw kundizzjonijiet ekwi għall-kompetizzjoni bejn l-imprizi tal-Unjoni u tal-Iżvizzera fl-oqsma tas-suq intern li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim u li jiggarantixxi l-funzjonament xieraq tas-suq intern billi jistabbilixxi regoli sostantivi u proċedurali dwar l-ghajnuna mill-Istat.

ARTIKOLU 2

Relazzjoni mal-Ftehim

Il-Protokoll u l-Annessi tiegħu għandhom ikunu parti integrali minn dan il-Ftehim. Dawn la għandhom ibiddlu l-kamp ta' applikazzjoni u lanqas l-objettivi tal-Ftehim.

ARTIKOLU 3

Għajnuna mill-Istat

1. Hlief jekk ikun previst mod ieħor f'dan il-Ftehim, kwalunkwe għajnuna mogħtija mill-Iżvizzera jew mill-Istat Membru tal-Unjoni, jew permezz ta' riżorsi tal-Istat fi kwalunkwe forma, tkun xi tkun, li xxekkel jew thedded li xxekkel il-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti imprizi jew il-produzzjoni ta' ċerti prodotti, għandha, sa fejn tolqot il-kummerċ bejn il-Partijiet Kontraenti fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim, tkun inkompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern.

2. Dawn li ġejjin għandhom ikunu kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern:

- (a) għajjnuna ta' karattru soċjali mogħtija lill-konsumaturi individwali, dment li tali għajjnuna tingħata mingħajr diskriminazzjoni b'rabta mal-orijini tal-prodotti kkonċernati;
- (b) għajjnuna mogħtija sabiex tirrimedja l-ħsara kkawżata minn diżastri naturali jew avvenimenti eċċezzjonali;
- (c) għajjnuna li tissodisfa l-htigijiet ta' kordinazzjoni ta' trasport jew li tirrappreżenta rimborż għat-twettiq ta' ċerti obbligi inerenti fil-kunċett ta' servizz pubbliku;
- (d) il-miżuri stabbiliti fit-Taqsima A tal-Anness I.

3. Dan li ġej jista' jitqies bhala li hu kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern:

- (a) għajjnuna maħsuba biex tippromwovi l-iżvilupp ekonomiku ta' żoni fejn l-istandard tal-għajxien huwa baxx b'mod mhux normali jew fejn ikun hemm stat serju ta' nuqqas ta' impjieg;
- (b) għajjnuna maħsuba biex tippromwovi l-eżekuzzjoni ta' proġett importanti ta' interess komuni Ewropew, jew ta' interess komuni għall-Partijiet Kontraenti, jew biex jiġi rrimedjat tfixkil serju fl-ekonomija ta' Stat Membru tal-Unjoni jew tal-Iżvizzera;
- (c) għajjnuna maħsuba biex tiffaċilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet jew ta' reġjuni ekonomiċi, meta tali għajjnuna ma taffetwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet tal-kummerċ li jmorru kontra l-interessi tal-Partijiet Kontraenti;

(d) għajnuna maħsuba biex tippromowvi l-kultura u l-konservazzjoni tal-wirt fejn tali għajnuna ma taffettwax il-kundizzjonijiet tal-kummerċ u l-kompetizzjoni sa punt li jmur kontra l-interess tal-Partijiet Kontraenti;

(e) il-kategoriji ta' għajnuna stabbiliti fit-Taqsima B tal-Anness I.

4. L-għajnuna mogħtija f'konformità mat-Taqsima C tal-Anness I għandha tkun preżunta kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern u għandha tkun eżentata mir-rekwiżiti ta' notifika skont l-Artikolu 4.

5. L-għajnuna mogħtija lill-imprizi fdati bl-operazzjoni ta' servizzi ta' interess ekonomiku generali jew li jkollhom karattru ta' monopolju li jipproduċi d-dhul għandhom ikunu soġġetti għar-regoli inklużi f'dan il-Protokoll, sakemm l-applikazzjoni ta' dawn ir-regoli ma tostakolax it-twettiq, fil-liġi u fil-fatt, tal-kompiti partikolari assenjati lilhom. L-iżvilupp tal-kummerċ ma għandux ikun affetwat sa tali punt li jkun kuntrarju għall-interess tal-Partijiet Kontraenti.

6. Dan il-Protokoll ma għandux japplika għal għajnuna fejn l-ammont mogħti lil impriza waħda għal attivitajiet fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim jikkostitwixxi għajnuna *de minimis* kif stabbilit fit-Taqsima D tal-Anness I.

7. Il-Kumitat Kongunt jista' jiddeċiedi li jaġġorna t-Taqsimiet A u B tal-Anness I billi jispeċifika miżuri li għandhom ikunu kompatibbli, jew kategoriji ta' għajnuna li jistgħu jitqiesu kompatibbli, mal-funzjonament xieraq tas-suq intern.

ARTIKOLU 4

Sorveljanza

1. Għall-finijiet tal-Artikolu 1, l-Unjoni, f'konformità mad-distribuzzjoni tal-kompetenzi bejn l-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, u l-Iżvizzera, f'konformità mal-ordni kostituzzjonali ta' kompetenzi tagħha, għandha tissorvelja l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat fit-territorju rispettiv tagħhom f'konformità ma' dan il-Protokoll.
2. Għall-finijiet tal-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, l-Unjoni għandha żżomm sistema ta' sorveljanza tal-ghajnuna mill-Istat f'konformità mal-Artikoli 93, 106, 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea kif issupplimentati mill-atti legali tal-Unjoni fil-qasam tal-ghajnuna mill-Istat u l-atti legali tal-Unjoni dwar l-ghajnuna mill-Istat fit-trasport ta' merkanzija u passigġieri mis-setturi ferrovjarji u tat-toroq elenkati fil-punt 1 tat-Taqsima A tal-Anness II.
3. Għall-finijiet tal-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, l-Iżvizzera għandha, fi żmien 5 snin mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll, tistabbilixxi u żżomm sistema ta' sorveljanza tal-ghajnuna mill-Istat li tiżgura f'kull hin livell ta' sorveljanza u infurzar ekwivalenti għal dak applikat fl-Unjoni, kif stabbilit fil-paragrafu 2, inklużi dawn li ġejjin:
 - (a) awtorità indipendenti ta' sorveljanza; u
 - (b) proċeduri biex jiġi żgurat ir-rieżami mill-awtorità ta' sorveljanza tal-kompatibbiltà tal-ghajnuna mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, inkluż dan li ġej:
 - (i) notifika minn qabel lill-awtorità ta' sorveljanza tal-ghajnuna ppjanata;

- (ii) valutazzjoni mill-awtorità ta' sorveljanza tal-ġhajjnuna notifikata u l-kompetenza tagħha li tirrieżamina l-ġhajjnuna mhux notifikata;
- (iii) kontestazzjoni quddiem l-awtorità ġudizzjarja kompetenti, b'effett suspensiv mill-mument li l-att ikun kontestabbli, ta' ġhajjnuna li l-awtorità ta' sorveljanza tqis li hija inkompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern; kif ukoll
- (iv) l-irkupru, inkluż l-imġax, ta' ġhajjnuna mogħtija u misjuba inkompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern.

4. F'konformità mal-ordni kostituzzjonali tal-kompetenzi tal-Iżvizzera, il-paragrafu 3, il-punt (b), (iii) u (iv), ma japplikax għal atti tal-Assemblea Federali Żvizzera jew tal-Kunsill Federali tal-Iżvizzera.

5. Meta l-awtorità ta' sorveljanza Żvizzera ma tkunx tista' tikkontesta l-ġhajjnuna tal-Assemblea Federali Żvizzera jew tal-Kunsill Federali Żvizzeru quddiem awtorità ġudizzjarja minhabba l-limitazzjonijiet ta' kompetenza tagħha skont l-ordni kostituzzjonali Żvizzera, hija għandha tikkontesta l-applikazzjoni minn awtoritajiet oħra ta' dik l-ġhajjnuna fil-każijiet speċifiċi kollha. Jekk l-awtorità ġudizzjarja ssib li dik l-ġhajjnuna hija inkompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, l-awtoritajiet ġudizzjarji u amministrattivi Żvizzeri kompetenti għandhom iqisu dik is-sejba meta jivvalutaw jekk japplikawx dik l-ġhajjnuna fil-każ li jitressaq quddiemhom.

ARTIKOLU 5

Għajnuna eżistenti

1. L-Artikolu 4(3), il-punt (b) ma għandux japplika għal għajnuna eżistenti, inklużi skemi ta' għajnuna u għajnuna individwali.
2. Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll, l-għajnuna eżistenti għandha tinkludi l-għajnuna mogħtija qabel id-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll u fi żmien 5 snin minnha.
3. Fi żmien 12-il xahar mid-data tal-istabbiliment tas-sistema ta' sorveljanza skont l-Artikolu 4(3), l-awtorità ta' sorveljanza għandha tikseb harsa ġenerali lejn l-iskemi ta' għajnuna eżistenti fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim li għadhom fis-seħh u tagħmel valutazzjoni *prima facie* ta' dawk l-iskemi skont il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 3.
4. L-iskemi ta' għajnuna eżistenti kollha fl-Iżvizzera għandhom ikunu soġġetti għal rieżami kostanti mill-awtorità ta' sorveljanza fir-rigward tal-kompatibbiltà tagħhom mal-funzjonament xieraq tas-suq intern skont il-paragrafi 5, 6 u 7.
5. Jekk l-awtorità ta' sorveljanza tqis li skema ta' għajnuna eżistenti ma hijiex, jew ma għadhiex, kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, hija għandha tinforma lill-awtoritajiet kompetenti dwar l-obbligu li jikkonformaw ma' dan il-Protokoll. Jekk tali skema ta' għajnuna tiġi emendata jew mitmuma, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jinformaw lill-awtorità ta' sorveljanza.
6. Jekk l-awtorità ta' sorveljanza tqis li l-miżuri meħuda mill-awtoritajiet kompetenti huma xierqa biex jiżguraw il-kompatibbiltà tal-iskema ta' għajnuna mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, hija għandha tippubblika dawk il-miżuri.

7. Minkejja l-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, jekk l-awtorità ta' sorveljanza tqis li l-iskema ta' għajnuna tibqa' inkompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, l-awtorità ta' sorveljanza għandha tippubblika l-valutazzjoni tagħha u tikkontesta l-applikazzjoni ta' dik l-iskema ta' għajnuna fil-kazijiet speċifiċi kollha, f'konformità mal-Artikolu 4(3), il-punt (b)(iii), u l-Artikolu 4(5).

8. Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll, jekk skema ta' għajnuna eżistenti tiġi emendata b'tali mod li taffettwa l-kompatibbiltà tal-għajnuna mal-funzjonament xieraq tas-suq intern, l-għajnuna għandha titqies bħala għajnuna ġdida u għandha għalhekk tkun soġġetta għall-Artikolu 4(3), il-punt (b).

ARTIKOLU 6

Trasparenza

1. Fir-rigward tal-għajnuna mogħtija fit-territorju tagħhom, il-Partijiet Kontraenti għandhom jiżguraw it-trasparenza. Għall-Unjoni, it-trasparenza għandha tkun ibbażata fuq regoli sostantivi u proċedurali li japplikaw fl-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim. Għall-Iżvizzera, it-trasparenza għandha tkun ibbażata fuq regoli sostantivi u proċedurali ekwivalenti għal dawk li japplikaw fl-Unjoni dwar l-għajnuna mill-Istat fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim.

2. Kull Parti Kontraenti għandha, fir-rigward tat-territorju tagħha u sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Protokoll, tiżgura l-pubblikazzjoni ta':

(a) l-għajnuna mogħtija;

(b) l-opinjoni jew id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet ta' sorveljanza tagħha;

- (c) id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti tagħha dwar il-kompatibbiltà tal-
għajnuna mal-funzjonament xieraq tas-suq intern; u
- (d) linji gwida u komunikazzjonijiet applikati mill-awtoritajiet ta' sorveljanza tagħha.

ARTIKOLU 7

Termini ta' kooperazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw u jiskambjaw informazzjoni dwar l-għajnuna mill-Istat, soġġetti għal-liġijiet rispettivi u r-riżorsi disponibbli tagħhom.
2. Għall-finijiet tal-implimentazzjoni, l-applikazzjoni u l-interpretazzjoni uniformi tar-regoli sostantivi dwar l-għajnuna mill-Istat u tal-iżvilupp armonjuż tagħhom:
 - (a) il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw u jikkonsultaw ma' xulxin fir-rigward tal-linji gwida u l-komunikazzjonijiet rilevanti msemmija fit-Taqsima B tal-Anness II; kif ukoll
 - (b) l-awtoritajiet ta' sorveljanza tal-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonkludu arrangamenti għal skambju regolari ta' informazzjoni, inkluż dwar l-implikazzjonijiet għall-applikazzjoni ta' regoli dwar l-għajnuna eżistenti.

ARTIKOLU 8

Konsultazzjonijiet

1. Fuq talba ta' Parti Kontraenti, il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw ma' xulxin, fi hdan il-Kumitat Kongunt, dwar kwistjonijiet relatati mal-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll.
2. Fil-każ ta' żviluppi li jikkonċernaw interessi importanti ta' Parti Kontraenti li jistgħu jaffettwaw l-operat ta' dan il-Protokoll, il-Kumitat Kongunt għandu, fuq it-talba ta' Parti Kontraenti, jiltaqa' f'livell għoli xieraq fi żmien 30 jum minn dik it-talba sabiex jiddiskuti l-kwistjoni.

ARTIKOLU 9

Integrazzjoni tal-atti legali

1. Minkejja l-Artikolu 5 tal-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferroviji u tat-triq (minn hawn 'il quddiem imsejjah il-“Protokoll Istituzzjonali”), għall-finijiet tal-Artikolu 3(4) u (6) u l-Artikolu 4(2) u (3), u sabiex jiġu ggarantiti ċ-ċertezza legali u l-omoġeneità tal-liġi fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera bis-saħħa tal-Ftehim, l-Iżvizzera u l-Unjoni għandhom jiżguraw li l-atti legali tal-Unjoni adottati fl-oqsma koperti mit-Taqsimiet C u D tal-Anness I kif ukoll it-Taqsima A tal-Anness II jiġu integrati f'dawk l-Annessi malajr kemm jista' jkun wara li jiġu adottati.

2. Meta tadotta att legali fil-qasam kopert mit-Taqsimiet C u D tal-Anness I jew mit-Taqsima A tal-Anness II, l-Unjoni għandha tinforma lill-Iżvizzera b'dan malajr kemm jista' jkun permezz tal-Kumitat Kongunt. Fuq talba ta' wahda mill-Partijiet Kontraenti, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar is-sugġett.

3. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mal-paragrafu 1 billi jadotta deċiżjoni kemm jista' jkun malajr biex jemenda t-Taqsimiet C u D tal-Anness I kif ukoll it-Taqsima A tal-Anness II, inklużi l-adattamenti meħtieġa.

4. Bla ħsara għall-Artikolu 6 tal-Protokoll Istituzzjonali, id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt skont il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu għandhom jidhlu fis-seħh immedjatament, iżda taħt l-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

ARTIKOLU 10

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Protokoll għandu jiġi rratifikat jew approvat mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri tagħhom stess. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Protokoll.

2. Il-Protokoll għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika dwar l-istrumenti li ġejjin:

(a) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa wahda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;

- (b) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
- (c) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (d) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (e) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (f) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (g) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (h) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ tal-prodotti agrikoli;
- (i) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonossiment reċiproku;
- (j) Il-Protokoll ta' Emenda għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonossiment reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;

- (k) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea;
- (l) Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni
- (m) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

ARTIKOLU 11

Emenda u terminazzjoni

1. Dan il-Protokoll jista' jiġi emendat fi kwalunkwe hin bi ftehim reċiproku bejn il-Partijiet Kontraenti.
2. Meta l-Ftehim jiġi tterminat f'konformità mal-Artikolu 58(3) tal-Ftehim, dan il-Protokoll ma għandux jibqa' fis-seħh fid-data msemmija fl-Artikolu 58(4) tal-Ftehim.
3. Meta l-Ftehim ma jibqax fis-seħh, id-drittijiet u l-obbligi li individwi u imprizi jkunu diġà kisbu bis-saħħa tal-Ftehim qabel id-data tal-waqfien tal-Ftehim għandhom jiġu ppreservati. Bi ftehim reċiproku, il-Partijiet Kontraenti għandhom jiddeċiedu liema azzjoni għandha tittiehed fir-rigward ta' drittijiet li qeghdin fil-proċess li jinkisbu.

Magħmul fi [...], fid-data [...], f'żewġ kopji bil-lingwa Bulgara, Kroata, Ċeka, Daniża, Netherlandiża, Ingliza, Estonjana, Finlandiża, Franċiża, Germaniża, Griega, Ungeriza, Irlandiża, Taljana, Latvjana, Litwana, Maltija, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, Żvediża, u kull test huwa awtentiku ugwalment.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Protokoll.

[Blokka tal-Firem (bl-effett ta', bl-24 lingwa kollha tal-UE: "Għall-Unjoni Ewropea" u "Għall-Konfederazzjoni Żvizzer")]

EŻENZJONIJIET U KJARIFIKI

TAQSIMA A

**MIŻURI KOMPATIBBLI MAL-FUNZJONAMENT XIERAQ
TAS-SUQ INTERN, KIF IMSEMMI FL-ARTIKOLU 3(2), IL-PUNT (d)**

Il-miżuri li ġejjin għandhom ikunu kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern u ma għandhomx ikunu soġġetti għall-Artikolu 4(3), il-punt (b):

[...].

TAQSIMA B

**KATEGORIJI TA' GĦAJNUNA LI JISTGĦU JITQIESU KOMPATIBBLI
BIL-FUNZJONAMENT XIERAQ TAS-SUQ INTERN,
KIF IMSEMMI FL-ARTIKOLU 3(3), IL-PUNT (e)**

Il-kategoriji ta' għajnuna li ġejjin jistgħu jitqiesu kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern:

[...].

TAQSIMA C

EŻENZJONIJIET TA' KATEGORIJA, KIF IMSEMMIJA FL-ARTIKOLU 3(4)

L-ghajnuna għandha tkun preżunta kompatibbli mal-funzjonament xieraq tas-suq intern u għandha tkun eżentata mir-rekwiżiti ta' notifika skont l-Artikolu 4 jekk tingħata f'konformità mal-kundizzjonijiet sostantivi stabbiliti fid-dispożizzjonijiet li ġejjin:

- (1) Il-Kapitoli I u III tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014 tas-17 ta' Ġunju 2014 li jiddikjara li ċerti kategoriji ta' ghajnuna huma kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat, (ĠU L 187 26.6.2014, p. 1), kif emendat l-aħħar bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2023/1315 tat-23 ta' Ġunju 2023 (ĠU L 167, 30.6.2023, p. 1);
- (2) L-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 1370/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija u bit-triq u li jhassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nri 1191/69 u 1107/70, (ĠU L 315, 3.12.2007, p. 1), kif emendat l-aħħar bir-Regolament (UE) 2016/2338 tal-14 ta' Diċembru 2016 (ĠU L 354, 23.12.2016, p. 22). Għall-Iżvizzera, l-Artikolu 9 għandu jinftehem bl-eċċezzjoni tal-Artikoli 5 u 5a ta' dak ir-Regolament, skont it-termini msemmija fl-Artikolu 24a(5) tal-Ftehim.

TAQSIMA D

GHAJNUNA *DE MINIMIS*, KIF IMSEMMIJA FL-ARTIKOLU 3(6)

“Għajnuna *de minimis*” għandu jkollha t-tifsira li għandha fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2023/2831 tat-13 ta’ Diċembru 2023 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għall-għajnuna *de minimis* (ĠU L, 2023/2831, 15.12.2023).

Għall-għajnuna mogħtija lil imprizi fdati bl-operat ta’ servizzi ta’ interess ekonomiku ġenerali, “għajnuna *de minimis*” għandu jkollha t-tifsira li għandha fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2023/2832 tat-12 ta’ Diċembru 2023 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal għajnuna *de minimis* mogħtija lil imprizi li jipprovdu servizzi ta’ interess ekonomiku ġenerali (ĠU L, 2023/2832, 15.12.2023).

ATTI ĠENERALI U SETTORJALI APPLIKABBLI FL-UNJONI EWROPEA
KIF IMSEMMIJA FL-ARTIKOLU 4(2)

TAQSIMA A

ATTI ĠENERALI U SETTORJALI

- (1) Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll u skont l-Artikolu 4(2), l-atti li ġejjin għandhom jiġu applikati mill-Unjoni:
- (a) Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 248, 24.9.2015, p. 9).
 - (b) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 taL-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 (ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1), kif emendat l-aħħar bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/2105 tal-1 ta' Diċembru 2016 (ĠU L 327, 2.12.2016, p. 19);
 - (c) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014 tas-17 ta' Ġunju 2014 li jiddikjara li ċerti kategoriji ta' għajjnuna huma kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat (ĠU L 187 26.6.2014, p. 1), kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2023/1315 tat-23 ta' Ġunju 2023 (ĠU L 167, 30.6.2023, p. 1);

- (d) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2023/2831 tat-13 ta' Diċembru 2023 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għall-ghajnuna *de minimis* (ĠU L, 2023/2831, 15.12.2023);
 - (e) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2023/2832 tat-13 ta' Diċembru 2023 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal ghajnuna *de minimis* mogħtija lil impriżi li jipprovdu servizzi ta' interess ekonomiku generali (ĠU L, 2023/2832, 15.12.2023);
 - (f) Ir-Regolament (KE) Nru 1370/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija u bit-triq u li jhassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nri 1191/69 u 1107/70 (ĠU L 315, 3.12.2007, p. 1), kif emendat l-aħħar bir-Regolament (UE) 2016/2338 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2016 (ĠU L 354, 23.12.2016, p. 22).
- (2) Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll u skont l-Artikolu 4(3), l-Iżvizzera għandha tistabbilixxi u żżomm sistema ta' sorveljanza tal-ghajnuna mill-Istat li tiżgura f'kull hin livell ta' sorveljanza u infurzar ekwivalenti għal dak applikat mill-Unjoni, kif stabbilit fl-Artikolu 4(2) u fil-punt (1) ta' din it-Taqsima.

TAQSIMA B

LINJI GWIDA, KOMUNIKAZZJONIJIET U PRATTIKA DEĊIŻJONALI TAL-KUMMISSJONI EWROPEA

- (1) Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll u skont l-Artikolu 4(3), l-awtorità Żvizzera ta' sorveljanza u l-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti fl-Iżvizzera għandhom iqisu kif xieraq, u jsegwu sa fejn ikun possibbli, il-linji gwida u l-komunikazzjonijiet rilevanti li jorbtu lill-Kummissjoni Ewropea, kif ukoll il-prattika deċiżjonali tagħha, sabiex jiġi żgurat livell ta' sorveljanza u infurzar ekwivalenti għal dak tal-Unjoni.
- (2) Il-Kummissjoni Ewropea għandha tinnotifika lill-Komitat Kongunt, u tippubblika, il-linji gwida u l-komunikazzjonijiet li tqis rilevanti skont il-Ftehim.
